સદ્ગુરૂ કબીર જીવનગાથા

૫ જુલાઈ ૨૦૧૬

રચના - આશા ભક્ત

The Epic Life Journey of Sadguru Kabir

July 5, 2016

Gujarati Composition by Asha Bhakta
English Translation by AI

ફક્ત ચાલતા રહે
દોડતા રહે

જનસમાજને
પ્રકાશ ધરતા રહે

(મ)

આશિષ
[illegible]

[illegible]
[illegible]

૨-૨-૨[illegible]
શુક્ર

[illegible]

૨-૪-૧૯૭૬ પ.પૂ. યોગીબાપાની
સ્મૃતિના પ્રભાતે યુવક યુવતીઓ
શક્તિ રૂપ બની રહે તે માટે હું
[illegible] પ્રાર્થના કરું છું.

[illegible]

અનુક્રમણિકા

Contents

સદ્‌ગુરૂ કબીર જીવનગાથા | રચના – આશા ભક્ત 1

The Epic Life Journey of Sadguru Kabir | Translation by AI

વિસ્તૃત અને વિષયવાર સારાંશ | by AI 51

મુખ્ય આધ્યાત્મિક બોધપાઠ | by AI 57

દૈનિક જીવનમાં ઉતારવા જેવો સારાંશ | by AI 59

A Comprehensive Overview and Thematic Summary | by AI 60

The Core Spiritual Takeaways | by AI 64

Summary for Daily Practice | by AI 66

ॐ

સદ્ગુરૂ કબીર જીવનગાથા

The Epic Life Journey of Sadguru Kabir

રચના – આશા ભક્ત

English translation by AI

(રાગ – મહાભારત વૈશમ્પાયે એણીપેર બોલ્યા)

શત શત વંદન, સદ્ગુરૂ ચરણે કરીએ ભાવ ધરીને

સદ્ગુરૂની જીવન ગાથાને, સ્મરીએ પ્રેમ કરીને ...૧

Shat Shat Vaňdan, Sad-guru Charane Kari-e Bhāv Dhari-ne
Sad-guru-ni Jeevan Gāthā-ne, Smari-e Prem Kari-ne ...1

A hundred times we bow down at the lotus feet of the true Guru with deep devotion,
Let us remember the life story of the Sadguru with immense love in our hearts.

જન્મ ગુરુનો કોઈ નવ જાણે, પ્રગટ્યા લહર સરોવર

નિરૂ નિમાએ જોયા કમલ પર, તેજોમય એક બાળક ...૨

Janma Guru-no Ko-ii Nav Jāne, Pragtyā Lahar Sarovar
Neeru Nimā-e Joyā Kamal Par, Tejo-may Ek Bālak ...2

No one truly knows the birth secret of the Guru, for He manifested at the Lahartara lake;
Neeru and Nima saw a magnificent, radiant child resting upon a lotus flower.

ચારો દિશામાં જોઈ પૂછ્યું કોનું છે આ બાળક ?

કોઈ ના મળ્યુ તો ધીમેથી ગોદમાં લઇ લીધુ પ્રેમે. ...3

Chāro Dishā-māň Jo-ii Poochh-yu Konu Chhe Ā Bālak ?
Ko-ii Nā Malyu To Dhime-thi God-māň La-ii Lidhu Preme. ...3

Looking in all four directions, they asked, "Whose child is this?"
When they found no one around, they gently and lovingly took Him into their arms.

બાળકને લઇ ઘરે આવ્યા, વિચારે નામકરણ કાજે

બોલાવ્યા પંડિત કાજીને, બંનેને એક જ નામ દેખાયું ...૪

Bālak-ne La-ii Ghare Āvyā, Vichāre Nām-karan Kāje
Bolāvyā Paňdit Kāji-ne, Baňne-ne Ek Ja Nām Dekhāyu ...4

Bringing the child home, they pondered over holding a naming ceremony;
They summoned both the Hindu Pandit and the Muslim Qazi, but the same single name appeared to both...

વારંવાર, બંનેની આંખો, એક જ નામ પર અટકી

નાનકડો એ બાળક બોલ્યો "હું તો કબીર છું" ...૫

Vārām-vār, Baňne-ni Āňkho, Ek Ja Nām Par Ataki
Nānak-do E Bālak Bolyo "Huň To Kabir Chhuň" ...5

Time and time again, the eyes of both the priests paused upon that very same name;
Suddenly, that tiny little child spoke up, declaring, "I am Kabir!"

બાલ કબીરની મધુરી વાણી, સુણી મુલ્લા, પંડિત મૌન

જાત પાત ઉંચ નીચ ના માને, ના કોઈ ભેદ કરે ક્યાંયે ...૬

Bāl Kabir-ni Madhuri Vāni, Suni Mulla, Paňdit Ma-u-n
Jāt Pāt Uňch Neech Nā Māne, Nā Ko-ii Bhed Kare Kyāň-ye ...6

Hearing the sweet, nectar-like speech of the child Kabir, the clerics and scholars fell silent,
He recognizes no caste, creed, high, or low, making no distinctions anywhere.

વાત નિરાલી, તર્ક અનોખો સાંભળીને બધા મૌન

એક ઈશ્વરના સૌ સંતાનો, ભેદભાવ નથી ક્યાંયે ...૭

Vāt Nirāli, Tark Anokho Sāmbhali-ne Badhā Ma-u-n
Ek Ishvar-nā Sa-u Saňtāno, Bhed-bhāv Nathi Kyāň-ye ...7

Listening to his extraordinary words and unique logic, everyone fell silent,
All are the children of the one Supreme God, there is no division anywhere.

અતિશય ગહરી ખુબ અનોખી, વાતો બાળ કબીરની

સાંભળીને સૌ મોહિત થાતા, સત્ય સમત્વની વાતો ...૮

Atishay Gahari Khub Anokhi, Vāto Bāl Kabir-ni
Sāmbhali-ne Sa-u Mohit Thātā, Satya Samatva-ni Vāto ...8

Exceedingly deep and highly profound were the words of the child Kabir,
Everyone was completely mesmerized listening to his teachings of ultimate truth and equality.

ગુરૂ વિનાનું જ્ઞાન નકામુ, કહેવા લાગ્યા લોકો

કબીર કહે છે મારા ગુરૂ તો રામાનંદજી પોતે ...૯

Guru Vinā-nu Gnān Nakāmu, Kahevā Lāgyā Loko
Kabir Kahe Chhe Mārā Guru To Rāmā-naňd-ji Pote ...9

"Knowledge without a spiritual master is utterly useless," the people began to object,
To which Kabir declared, "My Guru is none other than Saint Ramanand himself!".

અચરજથી સૌ જોવા માંડ્યા, ખુદ રામાનંદજી ચોંકે

ક્યારે આપી દીક્ષા અમે તને, યાદ અમને નથી કાંઈ ...૧૦

Acharaj-thi Sa-u Jovā Māňdyā, Khud Rāmā-naňd-ji Cha-uň-ke
Kyāre Āpi Deekshā Ame Tane, Yād Am-ne Nathi Kāň-ii ...10

Everyone began to stare in utter astonishment, and Saint Ramanand himself was startled,
He asked, "When did I ever initiate you? I have no memory of this at all!"

ઘાટની વાતો યાદ કરાવી, ત્યારે રામાનંદજી બોલે

એ તો નાનો બાળક હતો, કબીર ક્યાંથી કહાવે ? ...૧૧

Ghāt-ni Vāto Yād Karāvi, Tyāre Rāmā-naňd-ji Bole
E To Nāno Bālak Hato, Kabir Kyāň-thi Kahāve ? ...11

When Kabir reminded him of the events at the river bank, Saint Ramanand then spoke,
"That was merely a tiny child back then; how could he be known as the great Kabir?"...

તરત પ્રગટાવ્યુ નાનકડુ રૂપ, બીજા રૂપમાં કબીર

રામાનંદજી રૂપકો સમજે, લોકો અચરજ પામે ...૧૨

Tarat Pragtāv-yu Nānak-du Roop, Beeja Roop-māň Kabir
Rāmā-naňd-ji Roop-ko Samje, Loko Acharaj Pāme ...12

Immediately, Kabir manifested his tiny child form alongside his adult self, Saint Ramanand instantly understood the divine mystery, while the common people stood amazed...

ખુબ અનોખુ અતિશય ઉજ્જવલ તેજસ્વી રૂપ કબીરનું

ગહરી ગુઢ નિર્ભક વાણી સમજી લોક અવાચક ...૧૩

Khub Anokhu Ati-shay Ujjval Tejasvi Roop Kabir-nu
Gahari Gudh Nirbhak Vāni Samji Lok Avāchak ...13

Exceedingly unique, profoundly pure, and radiant was the form of Kabir, Comprehending his deep, mystical, and fearless speech, the people were left utterly speechless...

બાદશાહ સિકંદરને ખુબ અગન તન ને મનમાં

વૈદ હકીમ ના કરી શક્યા ઈલાજથી એને સારો ...૧૪

Bād-shāh Sikaňder-ne Khub Agan Tan Ne Man-māň
Vaid Hakeem Nā Kari Shakyā Ilāj-thi Ene Sāro ...14

Emperor Sikandar Shah suffered from an intense, burning agony in both body and mind,
Traditional physicians and royal doctors failed completely to cure him with their treatments...

કબીરને બોલાવ્યા થાકીને, ગુરૂ પહોંચ્યા દરબાર

એકજ સ્પર્શથી મટાડી દીધી, શરીરની અગન અપાર ...૧૫

Kabir-ne Bolāvyā Thāki-ne, Guru Pahoňchyā Darbār
Ekaj Sparsh-thi Matādi Deedhi, Shareer-ni Agan Apār ...15

Growing exhausted, they finally summoned Kabir, and the master arrived at the royal court,
With just a single touch, he completely cured the immense, burning pain of the King's body...

બાદશાહે માન્યા ગુરુને ઉપદેશ માટે મહેલ બોલાવે

એકજ પરમપિતા રહે સૌમાં, રામ, રહીમ, કરિમા ...૧૬

Bād-shāhe Mānyā Guru-ne Upadesh Māte Mahel Bolāve
Ekaj Param-pitā Rahe Sa-u-māň, Rām, Rahim, Karimā ...16

Declaring Kabir as his master, the Emperor invited him to the palace to receive spiritual discourses,Kabir taught that the same single Supreme Father resides within everyone, whether called Ram, Rahim, or Karim...

મરમ અનોખા જો ગુરૂ બોલે, પીર શેખતકી કો ન ભાવે

ગુરુની પાછળ પાગલ હાથીને, છોડી દીધો એણે ...૧૭

Maram Anokhā Jo Guru Bole, Peer Shekhtaki Ko Nā Bhāve
Guru-ni Pāchhal Pāgal Hāthi-ne, Chhodi Deedho Ene ...17

When the Master spoke of these unique divine mysteries, it displeased the cleric Pir Sheikh Taqi,
In his anger, the cleric released a crazed, raging elephant to charge after the Master...

કબીર સાહેબે પણ પોતાની, આજુબાજુ બે સિંહ બેસાડ્યા

પાગલ હાથી સિંહને જોઇને, ઉલટા પગલે ભાગ્યો ...૧૮

Kabir Sāhebe Pan Potā-ni, Āju-bāju Be Siňh Besādyā
Pāgal Hāthi Siňh-ne Jo-ii-ne, Ultā Pagle Bhāgyo ...18

In response, Kabir Saheb manifested two fierce lions to sit right by his side,
Seeing the lions, the raging elephant turned around and fled back in terror...

અંધશ્રદ્ધાનો એ યુગ હતો ત્યાં પ્રગટ્યા શ્રી ગુરૂદેવ

સાથે લાવ્યા હતાં અનોખી યોગની શક્તિ અપાર ...૧૯

Aňdh-shraddhā-no E Yug Hato Tyāň Pragtyā Shri Guru-dev
Sāthe Lāvyā Hatā Anokhi Yog-ni Shakti Apār ...19

It was an age steeped heavily in blind faith and superstition when the revered Gurudev manifested,
He brought along with him an extraordinary, boundless power of spiritual yoga...

એક સાંજે ગંગા કિનારે, ફરે બાદશાહ ને કબીર

બંનેએ જોયુ કે એક શબ, વહેતું આવે જળ માંહે ...૨૦

Ek Sāňje Gaňgā Kināre, Fare Bād-shāh Ne Kabir
Baňne-ne Joyu Ke Ek Shab, Vahetu Āve Jal Māňhe ...20

One evening along the banks of the sacred Ganges, the Emperor and Kabir were walking together,
When both of them noticed a lifeless corpse floating along within the river waters...

દ્રષ્ટિથી શબને નજીક બોલાવ્યુ, શિર પર હાથ ધર્યો

પલમાં એ બાલક બેઠું થાતુ, બોલ્યા બાદશાહ કમાલ કિયા ...૨૧

Drashti-thi Shab-ne Najeek Bolāv-yu, Shir Par Hāth Dharyo
Pal-māň E Bālak Bethu Thātu, Bolyā Bād-shāh Kamāl Kiyā ...21

With just a glance, he drew the floating corpse close and placed his hand upon its head,
Within a single moment, the dead child sat up alive, making the astonished Emperor exclaim, "You have worked a miracle!"...

એ બાળક કહેવાયો કમાલ, ગુરૂદેવ સાથે રહેતો

ગુરુવર આપે જ્ઞાન અનોખુ, દિગ્મૂઢ લોક બની રહેતા ...૨૨

E Bālak Kahevā-yo Kamāl, Guru-dev Sāthe Raheto
Guru-var Āpe Gnān Anokhu, Digmoodh Lok Bani Rahetā ...22

From then on, that boy was named Kamal and lived constantly by the Guru's side,
The revered Guru bestowed extraordinary wisdom, leaving the onlookers completely spellbound...

ગુરૂદેવનો તો વેશ અનોખો, પુરણ બ્રહ્મની શક્તિ

વિચરણ કરતાં સઘળી દિશાએ, ભ્રમ દૂર કરતાં રહેતા ...૨૩

Guru-dev-no To Vesh Anokho, Puran Brahma-ni Shakti
Vicharan Kartā Saghali Dishā-e, Bhram Door Kartā Rahetā ...23

The appearance of the Gurudev was truly unique, embodying the absolute power of the Supreme Brahman,
Traveling through all directions, he continuously shattered the illusions and ignorance of the people...

(ધૂનનો રાગ)

જય જય સદ્ગુરુ દેવ કબીર

અનુપમ અલખ નિરંજન દેવ

દિવ્ય શક્તિથી ભરપૂર કબીર

જય જય સદ્ગુરુ દેવ કબીર

(Dhun-no Rāg)
Jay Jay Sad-guru Dev Kabir
Anupam Alakh Nirañjan Dev
Divya Shakti-thi Bhar-poor Kabir
Jay Jay Sad-guru Dev Kabir
Om...

(Spiritual chant - dhun)
Victory, victory to the true Guru, the divine Master Kabir,
The incomparable, unmanifested, and absolutely pure Divine Being;
Kabir, who is completely filled with supreme, celestial power,
Victory, victory to the true Guru, the divine Master Kabir!

વિચરણ કરે ગુરૂ દશ દિશામાં, ઉડીસા ઇન્દ્ર દમન દ્વારે પહોંચ્યા

રાજા સપનાની વાત કરે, મંદિર બાંધતા કષ્ટ નડે. ...૨૪

Vicharan Kare Guru Dash Dishā-māň,
Udisā Indra Daman Dvāre Pahoňchyā
Rājā Sapnā-ni Vāt Kare, Maňdir Bāňdh-tā Kashta Nade. ...24

Wandering through all ten directions, the Guru arrived at Odisha's Indradyumna shores,
The King shared his troubled dream, explaining the immense obstacles faced in building the temple...

પ્રચંડ સમુદ્રની લહરોએ, ત્રણવાર મંદિર નષ્ટ કર્યું

નિર્માણ હવે છે બંધ કર્યું, કૃપા ગુરૂદેવ તમે કંઇક કરો ...૨૫

Prachaňd Samudra-ni Lahro-e, Tran-vār Maňdir Nashta Karyu
Nirmān Have Chhe Baňdh Karyu,
Krupā Guru-dev Tame Kaň-ii-k Karo ...25

"The fierce waves of the mighty ocean have destroyed the temple three times,
Construction has now ground to a halt; please, Gurudev, show your grace and do something!"...

ગુરુવર બેઠા સમુદ્રની પાસ, બાંધી દીધો એને દ્રષ્ટિથી

આજે પણ પુરીમાં મંદિર, બિરાજે, ભગવાન જગન્નાથ ...૨૬

Guru-var Bethā Samudra-ni Pās, Bāňdhi Deedho Ene Drashti-thi
Āje Pan Puri-mā Maňdir, Birāje, Bhag-vān Jagannāth ...26

The revered Guru sat down by the roaring ocean and bound its waters with his divine gaze,
Because of this, the temple stands safely today in Puri, where Lord Jagannath resides...

અદ્‌ભૂત કાર્યો ગુરૂદેવના, પારખી જનમન નમન કરે

અંધશ્રધ્ધાનો કાળ ગુરૂ, નિર્મળ સઘળુ કરતા રહે ...૨૭

Adbhoot Kāryo Guru-dev-nā, Pārkhi Janman Naman Kare
Aňdh-shraddhā-no Kāl Guru, Nirmal Saghalu Kartā Rahe ...27

Recognizing the miraculous deeds of Gurudev, the hearts and minds of the people bow down to him,
In an age of darkness and superstition, the Guru continuously purified everything he touched...

સાદગીમય નિર્મળ જીવન, સહજયોગ શીખવે સૌને

ગુરુમુખેથી સત્ય વરસે, જ્ઞાનનાં અજવાળા ચારેકોર ...૨૮

Sādagi-may Nirmal Jeevan, Sahaj-yog Sheekh-ve Sa-u-ne
Guru-mukhe-thi Satya Varse, Gnān-nā Aj-vālā Chāre-kor ...28

Living a life of pure simplicity, he teaches the path of Sahaja Yoga to one and all,
Truth rains down from the Guru's lips, spreading the light of true knowledge all around...

ઈબ્રાહીમ સુલતાન ઈચ્છે, દીદાર અલ્લાહનો કરવા

સાધુ દેખીને બોલાવે, કહે કે દર્શન કરાવો મુજને ...૨૯

Ibrāhim Sultān Ichchhe, Deedār Allāh-no Karvā
Sādhu Dekhi-ne Bolāve, Kahe Ke Darshan Karāvo Muj-ne ...29

Sultan Ibrahim desperately desired to attain a direct vision of Allah,
Whenever he saw holy men, he would call them over and demand, "Show me a vision of God!"...

દર્શન એમના કરાવી શકાય, તો સઘળા સાધુને જેલ પૂરે

બનાવી બંદી ચક્કી પીસાવે, સંત જનોને દુઃખ દે અપાર ...૩૦

Darshan Em-nā Karāvi Shakāy, To Saghalā Sādhu-ne Jel Poore
Banāvi Bai̐di Chakki Peesāve, Sai̐t Jano-ne Dukh De Apār ...30

Because none could grant him that vision, he threw all the holy men into prison,
Making them captives to grind heavy flour mills, inflicting immense suffering upon the saints...

જાણી વાત કબીર પહોંચ્યા, બલખ શહર સુલતાનને મળ્યા

સમજાવે સંતોને મુક્ત કરો, માને ના સુલતાન જરી ...૩૧

Jāni Vāt Kabir Pahoi̐chyā, Balakh Shahar Sultān-ne Malyā
Samjāve Sai̐to-ne Mukt Karo, Māne Nā Sultān Jari ...31
Learning of this injustice, Kabir arrived at the city of Balkh and met with the Sultan,
He tried to reason with him to set the saints free, but the stubborn Sultan would not listen at all...

જેલમાં પ્રગટ્યા કબીરજી, સાધુઓને કહેવા લાગ્યા

ચક્કી પીસવાનું કામ નથી, હરિનામ લો ને મસ્ત રહો ...૩૨

Jel-māi̐ Pragtyā Kabir-ji, Sādhu-o-ne Kahevā Lāgyā
Chakki Peesvā-nu Kām Nathi, Hari-nām Lo Ne Mast Raho ...32

Miraculously manifesting inside the prison cells, Kabirji spoke comforting words to the ascetics,
"There is no need for you to grind these heavy stones; just chant the Lord's name and remain in bliss!"...

ચક્કીને સ્પર્શ કરે ગુરૂદેવ, ફરવા લાગી એ અપને આપ

સાધુઓ હરિનામ જપે, અચરજ જોતાં ચોકીદાર ...૩૩

Chakki-ne Sparsh Kare Guru-dev, Farvā Lāgi E Ap-ne Āp
Sādhu-o Hari-nām Jape, Acharaj Jotā Choki-dār ...33

As soon as the revered Guru placed his hand upon the grinding stones, they began to rotate all by themselves,
While the saints safely chanted the divine name, the prison guards watched the miracle in absolute amazement...

સાંભળી વાત સુલતાન દોડ્યો, જેલમાં જોયુ કૌતુક ભારે

માફી માંગી લીધી તત્કાલ, સંત જનોને મુક્ત કર્યા ...૩૪

Sāmbhali Vāt Sulān Dodyo, Jel-māň Joyu Ka-u-tuk Bhāre
Māfi Māňgi Leedhi Tatkāl, Saňt Jano-ne Mukt Karyā ...34

Hearing reports of this wonder, the Sultan rushed over and witnessed the grand spectacle inside the prison,
He immediately fell to his knees to beg for forgiveness and set all the holy saints free at once...

સાખી

॥ બંદી છોડ કહાઈયા, બલખ શહર મૌઝાર

છુટે બંધન ભેખકા, ધન ધન કટે સંસાર ॥

Sākhi
Baňdi Chhod Kahā-ii-yā, Balakh Shahar Ma-u-jhār
Chhoote Baňdhan Bhekh-kā, Dhan Dhan Kate Saňsār

[Spiritual Couplet]
He came to be called the Ultimate Liberator from bondage, right within the city of Balkh,
Where the chains of the captive monks were shattered, making his glorious worldly journey blessed and victorious...

બલખ બુખારાથી, મક્કા પહોંચ્યા, થાક્યા હતાં ખુબ સુતા ત્યાં

લાંબા પગ કરી કાબા પાસે, વિશ્રામ કબીરજી કરતા ત્યાં ...૩૫

Balakh Bukhārā-thi, Makkā Pahoňchyā, Thākyā Hatā Khub Sutā Tyāň
Lāmbā Pag Kari Kābā Pāse, Vishrām Kabir-ji Kartā Tyāň ...35

Traveling onward from Balkh and Bukhara, he arrived at Mecca and slept there out of sheer exhaustion,
Stretching out his legs toward the holy Kaba, Kabirji was resting peacefully at that place...

એક કાજીએ દ્રશ્ય આ જોયુ, દરવેશ સુતા ખોટી રીતે

ક્રોધવશ કાજી દોડ્યા, કહેવા લાગ્યા ઉઠો અહીંથી ...૩૬

Ek Kāji-e Drashya Ā Joyu, Darvesh Sutā Khoti Reete
Krodh-vash Kāji Dodyā, Kahevā Lāgyā Utho Ahiň-thi ...36

An Islamic priest noticed this sight and felt the mystic dervish was sleeping in a highly disrespectful manner,
Overcome with sudden anger, the priest rushed over and demanded, "Get up from this spot at once!"...

જુઓ તમે તો પગ રાખ્યા, પવિત્ર કાબાની સામે

બીજી દિશામાં જઈ સુઓ, દિશા નથી આ સાચી તમારી ...૩૭

Ju-o Tame To Pag Rākhyā, Pavitra Kābā-ni Sāme
Beeji Dishā-māň Ja-ii Su-o, Dishā Nathi Ā Sāchi Tamāri ...37

"Look at you, you have pointed your feet directly toward the most sacred Kaba!
Go sleep in some other direction, for this orientation of yours is completely improper!"...

કબીર કહે હું ખુબ થાક્યો, પગ પકડી મને ફેરવી દો

જ્યાં ના વસતા હો અલ્લાહ ત્યાં, મારા પગને મુકી દો ...૩૮

Kabir Kahe Huň Khub Thākyo, Pag Pakadi Mane fervi Do
Jyān Nā Vastā Ho Allāh Tyāň, Mārā Pag-ne Muki Do ...38

Kabir replied, "I am terribly exhausted, so please just take hold of my feet and turn them around;
Wherever Allah does not reside, go ahead and place my feet over in that direction..."

વાત ગહરી ન કાજી સમજે પગને ફેરવવા માંડયો

ચકિત થઇ જોવા માંડ્યો, પગ સામે કાબા દિસતા ...૩૯

Vāt Gahari Na Kāji Samje Pag-ne ferav-vā Māňdyo
Chakit Thai Jovā Māňdyo, Pag Sāme Kābā Distā ...39

Failing to grasp the deep wisdom of these words, the priest began to physically drag and turn Kabir's feet,
He froze in utter shock as he stared, for the Kaba appeared directly in front of the feet wherever he moved them...

જ્યાં પગ ફેરવે કાબા ફરે, અચરજથી લોક જોયા કરે

કાજી કબીરના ચરણે નમે, સાચા જ્ઞાનનો મર્મ ગ્રહે ...૪૦

Jyāň Pag ferave Kābā fare, Acharaj-thi Lok Joyā Kare
Kāji Kabir-nā Charane Name, Sāchā Gnān-no Marm Grahe ...40

Wherever he turned the feet, the holy Kaba rotated along with them, as the gathering crowd watched in absolute wonder,
The humbled priest bowed low at Kabir's feet, finally grasping the true, omnipresent nature of divine wisdom...

સાખી

॥ ખુદ હી કર્મ કિયા કરો, ભાગ્ય ખુદ બના લો

સત્પુરૂષકી શીખપે, ભ્રાંતિ મીટે તત્કાલ ॥

(કબીરા)

Sākhi
Khud Hi Karma Kiyā Karo, Bhāgya Khud Banā Lo
Sat-purush-ki Seekh-pe, Bhrāňti Meete Tatkāl
(Kabirā)

[Spiritual Couplet]
Keep shaping your own actions intentionally, and forge your own destiny,
By walking upon the teachings of the Supreme Divine Master, all illusions are instantly destroyed...

ભેદ માનવમાં નથી કાંઈ, સહુમાં એકજ રામ બિરાજે

સમન્વય સંવાદ શીખવાડે, ધર્મનું જુદું રૂપ પરખાવે ...૪૧

Bhed Mānav-māň Nathi Kāň-ii, Sahu-māň Ekaj Rām Birāje
Samanvay Samvād Sheekhvāde, Dharma-nu Judu Roop Parkhāve ...41

There is absolutely no distinction among human beings, for the same single Ram resides within all;
He teaches harmony and dialogue, making everyone recognize a completely different, pure form of religion...

સાહેબ સમદર્શી હિતકારી, જાતી વર્ણથી પર ગુરૂ જ્ઞાની

સંત સમાજમાં પણ ત્રુટિ, માન-અભિમાન છૂતાછૂતની બિમારી ...૪૨

Sāheb Samdarshi Hitkāri, Jāti Varna-thi Par Guru Gnāni
Saňt Samāj-māň Pan Truti,
Mān-Abhimān Chhūtā-chhoot-ni Bimāri ...42

Kabir Saheb is perfectly impartial and a well-wisher of all, a wise Guru who stands far above caste and color;
Even within the community of monks, there were flaws—the terrible diseases of pride, arrogance, and untouchability...

ભોજન નિમંત્રણ રામાનંદને, મઠાધિપતિએ છે આપ્યુ

મંડળ સાથે સાહેબ પધારે, આચાર્યને ચિંતા થઇ ભારી ...૪૩

Bhojan Nimaňtran Rāmā-naňd-ne, Mathādhi-pati-e Chhe Āpyu
Maňdal Sāthe Sāheb Padhāre, Āchārya-ne Chiňtā Thai Bhāri ...43

The head of the monastery extended an invitation for a feast to Saint Ramanand;
When Kabir Saheb arrived along with the entire group, the chief priest was overcome with heavy worry...

કેમ કરી ભોજન સાથે લેવાય, એક પંક્તિમાં કેમ બેસાય

દ્વિધામાં ફસાયા સર્વે, ચર્ચા કરીને કાઢ્યો તોડ ...૪૪

Kem Kari Bhojan Sāthe Levāy, Ek Paňkti-māň Kem Besāy
Duvidhā-māň Fasāyā Sarve, Charchā Kari-ne Kādhyo Tod ...44

"How can we dine together with him? How can he be seated in the very same row as us?"
Caught in a deep dilemma, they debated heavily among themselves and finally came up with a clever condition...

જે ભણે સ્વ સ્વરે વેદ મંત્ર, તેજ બેસે ભોજનમાં સાથે

કબીર સમજી ગયા એ વાત, ગર્વ ઓગાળવાનું વિચારે ...૪૫

Je Bhane Sva Svare Ved Maňtra, Tej Bese Bhojan-māň Sāthe
Kabir Samji Gayā E Vāt, Garva Ogālvā-nu Vichāre ...45

They declared, "Only he who can perfectly recite the Vedic hymns in correct intonation may sit with us for the feast!"
Kabir understood their hidden motive instantly and decided it was time to dissolve their deep-seated pride...

સાંભળો સર્વે મારી વાત, મેરા ભૈસા પઢેગા વેદ મંત્ર

સ્પર્શ ભૈસાને કરે કબીરજી, બોલવા માંડયો મંત્ર તત્કાલ ...૪૬

Sāmbhalo Sarve Māri Vāt, Mera Bhaisa Padhegā Ved Maňtra
Sparsh Bhaisā-ne Kare Kabir-ji, Bolvā Māňdyo Maňtra Tatkāl ...46

Kabir proclaimed, "Listen to me, everyone! My buffalo here will recite the Vedic hymns for you!"
As soon as Kabirji placed his hand upon the buffalo, the animal immediately began chanting the sacred mantras...

સર્વે મઠાધિપતિ શરમાયા, શબ્દો સુઝ્યા ન માફી માટે

પ્રેમે ભોજન લો ભૈસા સાથે, વેદ મંત્ર તો એ પણ બોલે. ...૪૭

Serve Mathādhi-pati Sharmāyā, Shabdo Sujhyā Nā Māfi Māte
Preme Bhojan Lo Bhaisā Sāthe, Ved Mañtra To E Pan Bole. ...47

All the heads of the monasteries hung their heads in shame, finding no words to even beg for forgiveness;
Kabir said, "Go ahead and share your feast with this buffalo with love, after all, he too recites the Vedic hymns!"...

ગુરુએ પાઠ ભણાવ્યો સાચો, અહંકારનો ઉડાડ્યો છેદ

જાતપાતમાં ના અટવાઓ, સમભાવ સદા હૈયે રાખો ...૪૮

Guru-e Pāth Bhanāvyo Sācho, Ahañkār-no Udādyo Chhed
Jāt-pāt-māñ Nā Atvā-o, Sambhāv Sadā Hai-ye Rākho ...48

Thus, the Guru taught them a true lesson and completely shattered their inflated egos,
Teaching them, "Do not get trapped in the web of caste and creed; always keep equanimity in your hearts!"...

જયજયકાર કરે બધા લોક, સંત સમાજ પણ હામી ભરે

સુધારે જનમનને કબીર, વિચરણ ગુરૂ જ્યાં જ્યાંથી કરે ...૪૯

Jay-jay-kār Kare Badhā Lok, Sañt Samāj Pan Hāmi Bhare
Sudhāre Janman-ne Kabir, Vicharan Guru Jyāñ Jyāñ-thi Kare ...49

All the people broke into chants of victory, and even the saintly community nodded in agreement;
Wherever the Guru traveled on his journeys, Kabir reformed the minds and hearts of the masses...

એક દિવસ ગંગાજીમાં અદ્દભૂત ઘટના ઘટી રહી

આવો સાથે માણીએ, ગુરુની અલૌકિક વાતોને ...૫૦

Ek Divas Gaňgā-ji-māň Adbhoot Ghatnā Ghati Rahi
Āvo Sāthe Māni-e, Guru-ni A-la-u-kik Vāto-ne ...50

One day, a truly miraculous event began unfolding in the waters of the sacred Ganges;
Let us come together and immerse ourselves in these divine, otherworldly tales of the Guru...

એક પંડિત કરાવતા પિતૃઓને પિંડદાન

પીંડ પર પાણી ચઢાવતા પિત્રુઓની શાંતિ કાજે ...૫૧

Ek Paňdit Krāvtā Pitru-o-ne Piňd-dān
Peeňd Par Pāni Chhadhāv-tā Pitru-o-ni Shāňti Kāje ...51

A priest was performing the ritualistic food offerings for the ancestors,
Offering water over the sacrificial rice-balls for the peace of their souls ...51

કબીર પણ ગંગાજીમાં ઉભા રહ્યા કાંઠે છાંટે નીર

બંને હાથો વડે જળને કિનારે ફેંકે વારંવાર ...૫૨

Kabir Pan Gaňgā-ji-māň Ubhā Rahyā Kāňthe Chhāňte Neer
Baňne Hātho Vade Jal-ne Kināre feňke Vāram-vār ...52

Kabir too stood inside the sacred Ganges and began splashing water toward the bank,
Using both his hands, he repeatedly threw the river water onto the shore...

પંડિત અચરજથી જુએ આમ કરો તમે કેમ કબીર

મારો બાગ સુકો છે ત્યાં હું પાણી છાંટુ છું આ ...૫૩

Pañdit Acharaj-thi Ju-e Ām Karo Tame Kem Kabir
Māro Bāg Suko Chhe Tyāñ Huñ Pāni Chhāñtu Chhuñ Ā ...53

Watching this in absolute wonder, the priest asked, "Why are you doing this, Kabir?"
Kabir replied, "My garden far away is dry, so I am splashing this water over to it..."

સાંભળી હસવા લાગ્યા સૌ કહે કે પાગલ થયા કબીર

તમે તો ગંગાજીમાં ઉભા બાગ તમારો દુર ઘરે રહ્યો ...૫૪

Sāmbhali Hasvā Lāgyā Sa-u Kahe Ke Pāgal Thayā Kabir
Tame To Gañgā-ji-māñ Ubhā Bāg Tamāro Door Ghare Rahyo ...54

Hearing this, everyone burst out laughing and said, "Kabir has surely gone mad!
You are standing right here in the Ganges, while your garden is far away at your house!"...

મારો બાગ તો અહીં જ છે પણ પંડિત તું તો કમાલ કરે

ખબર તને શું પિતૃઓની તે તું જળ ચઢાવે શાંતિ માટે ? ...૫૫

Māro Bāg To Ahiñ Ja Chhe Pan Pañdit Tuñ To Kamāl Kare
Khabar Tane Shuñ Pitru-o-ni Te Tuñ Jal Chhadhāve Shāñti Māte? ...55

Kabir smiled, "My garden is right here, but you, O priest, work a stranger miracle;
What do you even know of your ancestors in the heavens, that you offer water for their peace?"...

ખુબ જ સીધી સત્યમયી મર્મભરી જ્ઞાની વાણી

સુર્ય જેવી સ્પષ્ટ વાત અંધારું ના રહે અજ્ઞાનનું ...૫૬

Khub Ja Seedhi Satya-mayi Marma-bhari Gnāni Vāni
Surya Jevi Spasht Vāt Aňdhāroo Nā Rahe Agnān-nu ...56

Exceedingly simple, truthful, and deep with meaning was his wise speech,
A truth as clear and bright as the sun, leaving no room for the darkness of ignorance...

યોગી ગોરખનાથને, સિધ્ધિ પ્રાપ્ત અનેક થઇ હતી

પંથ પ્રચારને કાજે ફરતા ખુબ અહંકાર ધરી જાતે ...૫૭

Yogi Gorakh-nāth-ne, Siddhi Prāpt Anek Thai Hati
Paňth Prachār-ne Kāje Fartā Khub Ahaňkār Dhari Jāte ...57

Yogi Gorakhnath had attained many supernatural and spiritual powers,
He traveled far and wide to spread his sect, carrying immense pride within himself...

પરાસ્ત કરતાં શાસ્ત્રાર્થથી સામાને પલમાં ઢેર કરે

કંઠી તિલક છોડાવીને, ખુબ અપમાન કરે જનનું ...૫૮

Parāst Kartā Shāstrārth-thi Sāmā-ne Pal-māň Dher Kare
Kaňthi Tilak Chhodāvi-ne, Khub Apmān Kare Jan-nu ...58

Defeating others in scriptural debates, he would crush them in a single moment;
Forcing them to remove their sacred beads and foreheads marks, he deeply humiliated the people...

ગોરખનાથને એકવાર ગુરૂ પૂછે છે વાત ખરી

ગર્વ શાને કરો આટલો નાશવંત સિદ્ધિઓનો કેમ ? ...૫૯

Gorakh-nāth-ne Ek-vār Guru Poochhe Chhe Vāt Khari
Garva Shāne Karo Ātlo Nāshvaňt Siddhi-o-no Kem ? ...59

Once, the Master confronted Gorakhnath with a profound truth, asking, "Why do you harbor such immense pride over these temporary, perishable mystical powers?"...

વાત સાંભળી ત્રિશુળ ઉપર બેઠા ગોરખનાથજી ત્યાં સત્વર

પહેલા મારી સમકક્ષ, થાઓ પછી મારી સાથે વાત કરો ...૬૦

Vāt Sāmbhali Trishul Upar Bethā Gorakh-nāth-ji Tyāň Satvar
Pahelā Māri Samak-ksha Thāo Pachhi Māri Sāthe Vāt Karo ...60

Hearing this, Gorakhnath immediately floated up and sat upon the sharp tip of his trident,
Challenging, "First rise up to my equal level, only then come and speak with me!"...

સાંભળી ગુરુએ દોરાને ફેંક્યો આકાશે અધ્ધર ઉપર

એક છેડે આસન લઇ, બોલ્યા હવે શાસ્ત્રાર્થ કરો મુજ સાથ ...૬૧

Sāmbhali Guru-e Dorā-ne feňkyo Ākāshe Addhar Upar
Ek Chhede Āsan La-ii, Bolyā Have Shāstrārth Karo Muj Sāth ...61

Hearing this, the Master tossed a simple piece of thread high up into the empty sky,
Seating himself firmly on one end of the thread, he said, "Now come and debate scriptures with me!"...

ભૂમિ આધાર ત્રિશુળને તો, જુઓ અમે બેઠા અધ્ધર આકાશે

જાણી ગયા ગુરુશક્તિને પણ, શરત રાખે એક ગોરખનાથ ...૬૨

Bhoomi Ādhār Trishul-ne To, Ju-o Ame Bethā Addhar Ākāshe
Jāni Gayā Guru-shakti-ne Pan, Sharat Rākhe Ek Gorakh-nāth ...62

"Your trident still relies on the ground for support, but look, I am floating completely unaided in the sky!"
Seeing this, Gorakhnath recognized the Guru's immense power, yet he laid down one final condition...

શરત હારે તે બને શિષ્ય, જીતે તેનો સદા માટે

એમ કહી ગંગાજીમાં છુપાય ગયા એક મચ્છ બનીને ...૬૩

Sharat Hāre Te Bane Shishya, Jeete Teno Sadā Māte
Em Kahi Gaňgā-ji-māň Chhupāy Gayā Ek Machchh Banee-ne ...63

"The one who loses this wager becomes the disciple of the winner forever!"
Saying so, Gorakhnath transformed into a tiny fish and hid deep within the waters of the Ganges...

પળમાં શોધ્યો મચ્છને ગુરુએ, બોલ્યા હવે વારો મારો

કહી ગંગાજળમાં જઈને બની ગયા જલસ્વરૂપ ગુરૂ ...૬૪

Pal-māň Shodhyo Machch-ne Guru-e, Bolyā Have Vāro Māro
Kahi Gaňgā-jal-māň Ja-ii-ne Bani Gayā Jal-swaroop Guru ...64

In a single flash, the Master located the fish and said, "Now it is my turn!"
Stepping into the Ganges, the Master completely dissolved his form to become the river water itself...

શોધી ના શક્યા કબીરને, હાર માની લીધી પોતાની

પકડ્યા ગુરુચરણોને, માની ગયા ગુરુની શક્તિને ...૬૫

Shodhi Nā Shakyā Kabir-ne, Hār Māni Leedhi Potā-ni
Pakadyā Guru-charano-ne, Māni Gayā Guru-ni Shakti-ne ...65

Try as he might, Gorakhnath could not find Kabir anywhere, and finally admitted his total defeat,
Clasping the Guru's feet tightly, he bowed before the supreme spiritual power of the Master...

ગોરખનાથે ગુરુજીને એક ભેટ ધરી દીધી માળા પોતાની

એક હજારને આઠ મણકાની રુદ્રાક્ષની એ વિજયી સુંદર માળા ...૬૬

Gorakh-nāthe Guru-ji-ne Ek Bhet Dhari Deedhi Māla Potā-ni
Ek Hajār-ne Āth Mankā-ni Rudrāksh-ni E Vijayi Suňdar Māla ...66

In deep reverence, Gorakhnath presented his own sacred rosary as an offering to the Master,
A beautiful, legendary victorious rosary made of one thousand and eight Rudraksha beads...

મરમની વાત ગુરુજી કરતા, ગર્વ કદી ના કરો સિધ્ધિનો

સંતોને દુઃખ નાં આપવું કદી, નાં કરવું અપમાન કદી ...૬૭

Maram-ni Vāt Guru-ji Kartā, Garva Kadi Nā Karo Siddhi-no
Saňto-ne Dukh Nā Āpvu Kadi, Nā Karvu Apmān Kadi ...67

The Master then shared this core spiritual secret: "Never let pride over mystical powers corrupt you,
Never cause pain or suffering to holy men, and never humiliate a single soul..."

ગોરખનાથની એ માળા હજી પણ સાક્ષીરૂપે ત્યાં

કાશી કબીર મંદિરમાં દર્શન કરી શકાય માળાના ...૬૮

Gorakh-nāth-ni E Māla Haji Pan Sākshee-roope Tyāň
Kāshi Kabir Maňdir-māň Darshan Kari Shakāy Mālā-na ...68

That very rosary of Yogi Gorakhnath remains kept there to this day as a living proof,
One can still go and gaze upon that sacred rosary inside the Kabir Temple in Kashi...

સર્વાનંદ જ્ઞાન ચર્ચા જીતી. પંડિત સર્વાજીત બન્યા

દક્ષિણમાં દબદબો ઘણો એનો, ગર્વ ખુબ કરે જ્ઞાનનો એતો ...૬૯

Sarvānaňd Gnān Charchā Jeeti. Paňdit Sarvā-jeet Banyā
Dakshin-māň Dabdabo Ghano Eno, Garva Khub Kare Gnān-no Eto ...69

By winning every single debate on knowledge, scholar Sarvanand earned the title of 'The All-Conquering One',
He held tremendous influence throughout the South, but became deeply arrogant about his immense learning...

માતા કહે સર્વાજીતને, કબીરને મળી લો એકવાર

પછી ગર્વ કરજે ભલે તારા જ્ઞાન અને સિધ્ધિ ઉપર ...૭૦

Mātā Kahe Sarvā-jeet-ne, Kabir-ne Mali Lo Ek-vār
Pachhi Garva Kar-je Bhale Tāra Gnān Ane Siddhi Upar ...70

His mother advised the arrogant conqueror, "Go and meet Kabir just once,
Only after that may you boast about your intellect and your grand accomplishments..."

પહોંચ્યા કાશી સર્વાજીત, જ્ઞાન ચર્ચા માટે તૈયાર

દૂતને એમણે મોકલ્યો, જળભરેલું પાત્ર લઇ ...૭૧

Pahoňchyā Kāshi Sarvā-jeet, Gnān Charchā Māte Taiyār
Dut-ne Emne Mokalyo, Jal-bharelu Pātra La-ii ...71

Sarvajeet arrived in the holy city of Kashi, fully prepared for a grand debate on knowledge,
He sent a messenger ahead to the Master, carrying a container filled to the brim with water...

દૂતને આપી દીધી સૂચના, કંઇ પણ ના બોલીશ તું ત્યાં

પાત્ર આપજે કબીરને હાથ, જવાબ લઈને તુરંત આવ ...૭૨

Dut-ne Āpi Deedhi Soochnā, Kaň-ii Pan Nā Boleesh Tuň Tyāň
Pātra Āpje Kabir-ne Hāth, Javāb La-ii-ne turaňt Āv ...72
He gave strict instructions to the messenger, saying, "Do not utter a single word when you get there;
Simply place this vessel directly into Kabir's hands, and return to me immediately with his reply..."

દૂત પહોંચ્યો કબીરને દ્વાર, ગુરુને આપ્યું પાત્ર હાથોમાં

કહ્યું પંડિતે મોક્લાવ્યુ, આપને માટે પાત્ર જળભરેલું ...૭૩

Dut Pahoňchyo Kabir-ne Dvār, Guru-ne Āpyu Pātra Hātho-māň
Kahyu Paňdite Moklāvyu, Āp-ne Māte Pātra Jal-bharelu ...73

The messenger arrived at Kabir's doorstep and placed the vessel into the Master's hands,
He broke his silence only to say, "The great scholar has sent this water-filled vessel especially for you..."

પાત્ર મુકીને ભીતર ગયા કબીર, ધારી મૌન રહ્યા

હાથમાં લાવ્યા એક સોય, જળના પાત્રમાં મુકી દીધી ...૭૪

Pātra Muki-ne Bheetar Gayā Kabir, Dhāri Ma-u-n Rahyā
Hāth-māň Lāvyā Ek Soy, Jal-na Pātra-māň Muki Deedhi ...74

Setting the vessel down, Kabir quietly stepped inside his house, remaining perfectly silent,
He returned holding a single sewing needle and gently dropped it inside the vessel of water...

પાત્ર દુતને સોંપી દીધું ના બોલ્યા કાંઈ કબીર

દૂત પાત્ર લઈને પહોંચ્યો સર્વાજીતની પાસે મુક્યું ...૭૫

Pātra Dut-ne Sompi Deedhu Nā Bolyā Kāň-ii Kabir
Dut Pātra La-ii-ne Pahoňchyo Sarvā-jeet-ni Pāse Mukyu ...75

Without speaking a single word, Kabir handed the container back to the messenger,
The messenger took the vessel, rushed back to Sarvajeet, and placed it right before him...

પૂછે સર્વાજીત દુતને, કહ્યું શું કબીરે તને

દૂતે કહ્યું કે કાંઈ નહી, માત્ર પાત્રમાં સોય મુકી ...૭૬

Poochhe Sarvā-jeet Dut-ne, Kahyu Shuň Kabire Tane
Dute Kahyu Ke Kāň-ii Nahi, Mātra Pātra-māň Soy Muki ...76

Sarvajeet eagerly questioned his messenger, asking, "What message did Kabir give you?"
The messenger replied, "He said absolutely nothing; he merely placed a needle inside the vessel..."

ખુબ વિચાર્યું અર્થ શું, હોઈએ શકે એનો ગહેરો

મરમ નાં પારખી શક્યા ત્યારે ચાલ્યા ગુરુને મળવા કાજ ...૭૭

Khub Vichāryu Arth Shuň Ho-ii-e Shake Eno Gahero
Marm Nā Pārkhi Shakyā Tyāre Chālyā Guru-ne Malvā Kāj ...77

The scholar pondered deeply on what profound meaning this silent response could possibly hold,
Unable to decipher the hidden riddle, he finally set out to meet the Master face-to-face...

કબીર કહો મને મર્મ શું ? પાત્રમાં સોયનો થાય કહો

હું કશું પણ સમજ્યો નહીં માટે દોડ્યો આવ્યો ...૭૮

Kabiir Kaho Mane Marm Shuň ? Pātra-māň Soy-no Thāy Kaho
Huň Kashuň Pan Samajyo Nahiň Māte Dodyo Āvyo ...78

"O Kabir, tell me, what is the secret meaning behind dropping a needle into my vessel?
I could not understand a single thing, which is why I have rushed here to see you..."

જળ ભરેલું પાત્ર તમે કેમ મોકલાવ્યુ ? કહો મુજને

તમે જણાવો પહેલાં મને, તમારા મનની વાત બધી ...૭૯

Jal Bharelu Pātra Tame Kem Moklāvyu ? Kaho Muj-ne
Tame Janāvo Pahelā Mane, Tamārā Man-ni Vāt Badhi ...79

Kabir calmly countered, "First tell me, why did you send a water-filled vessel to me?
Reveal to me what was truly hidden inside your mind before I answer yours..."

છલોછલ જ્ઞાનભર્યો છું હું જ્ઞાનથી પરિપૂર્ણ પૂરો

એવું કહેવા માટે મેં ભર્યું પાત્ર મોકલ્યુ જળનું ...૮૦

Chhalo-chhal Gnān-bharyo Chhuň Huň Gnān-thi Pari-poorna Pooro
Evu Kahevā Māte Meň Bharyu Pātra Mokalyu Jal-nu ...80

Sarvajeet confessed, "I am filled to the absolute brim with knowledge, completely whole and perfect;
To demonstrate that very pride, I had sent you that vessel overflowing with water..."

સાંભળી વચન ગુરૂ બોલ્યા, મર્મ ભરી વાણી મીઠી

સોય રાખવાથી નથી છલકાયું જળપાત્ર તમારૂં એમ રહ્યુ ...૮૧

Sāmbhali Vachan Guru Bolyā, Marm Bhari Vāni Meethi
Soy Rākhvā-thi Nathi Chhalkāyu
Jal-pātra Tamāru Em Rahyu ...81

Hearing his words, the Master spoke in sweet, profound, and deep language,
"Look how placing the needle inside did not cause your filled water vessel to overflow at all..."

તમારી અંદર છે જે જ્ઞાન તેમાં સમાય મારું અનુભૂતિ જ્ઞાન

અનુભવ અનુભૂતિનો કરવાનો બાકી છે હજી જ્ઞાન અધૂરું ...૮૨

Tamāri Aňdar Chhe Je Gnān Temāň Samāy Māru Anubhooti Gnān
Anubhav Anubhooti-no Karvā-no Bāki Chhe Haji Gnān Adhooru ...82

"Just like that needle, my wisdom of direct perception fits perfectly inside your existing knowledge;
You are yet to personally experience this inner realization, so your learning is still incomplete..."

જ્ઞાનનો ગર્વ કદી નહીં કરીએ, આ જગમાં નમ્ર ભાવે રહીએ

વિનમ્રતા જ આપી શકે શ્રેષ્ઠતા આ જગમાં સહુને ...૮૩

Gnān-no Garva Kadi Nahi Kari-e, Ā Jag-māň Namra Bhāve Rahi-e
Vi-namratā Ja Āpi Shake Shreshth-tā Ā Jag-māň Sahu-ne ...83

"We should never harbor arrogance over our learning, but live with a humble attitude in this world;
For it is humility alone that can bestow true greatness upon anyone in this universe..."

સર્વાજીતે ગુરુચરણમાં સાષ્ટાંગ કર્યા પ્રણામ સત્વર

બન્યા શિષ્ય કબીરના ત્યાં શ્રુતિ ગોપાલ નામ ધર્યું ...૮૪

Sarvā-jeete Guru-charan-māň Sāshtāňg Karyā Pranām Satvar
Banyā Shishya Kabir-nā Tyāň Shruti Gopāl Nām Dharyu ...84

Overcome with reverence, Sarvajeet immediately prostrated completely flat at the Master's feet,
He became Kabir's devoted disciple right then and there, and was given the spiritual name 'Shruti Gopal'...

તત્વાજી જીવાજીની ટેક, સંત સમર્થને શોધ્યા કરે

હરિત કરે જે સુકી ડાળ, ઈચ્છા રાખીને સંત સેવે. ...૮૫

Tatvā-ji Jivā-ji-ni Tek, Saňt Samarth-ne Shodhyā Kare
Harit Kare Je Suki Dāl, Ichchhā Rākhi-ne Saňt Seve. ...85
Two brothers named Tatvaji and Jivaji held a vow, continuously searching for a fully empowered, capable saint,
They carefully served holy men with a single deep desire: to find a master whose power could turn a dry, dead branch green...

સમય વીતી ચાલ્યો ઘણો, ડાળખી સૂકીને સૂકી રહી

સંતો તો આવે ને જાય, ડાળખી પર ના કુંપળ ફૂટે. ...૮૬

Samay Veeti Chālyo Ghano, Dālkhi Suki-ne Suki Rahi
Sañto To Āve Ne Jāy, Dālkhi Par Nā Kumpal foote. ...86

A vast amount of time slipped away, yet the dead branch remained completely dry and lifeless,
Many monks and ascetics would come and go, but not a single fresh sprout ever blossomed upon that wood...

એક દિવસ કાશીથી કબીર, પધાર્યા શુક્લતીર્થ મહીં

સાધૂ દર્શનથી હરખાઈ, સેવા સત્સંગનો મળ્યો અવસર. ...૮૭

Ek Divas Kāshi-thi Kabir, Padhāryā Shukla-tirth Mahiň
Sādhoo Darshan-thi Harkhā-ii, Sevā Satsaňg-no Malyo Avsar. ...87

Then one day, Kabir journeyed all the way from Kashi and arrived at the sacred ground of Shuklatirth,
Rejoicing at the sight of the holy master, the brothers finally found their grand opportunity for selfless service and spiritual discourse...

પાવન નર્મદા તટ ઉપર, આનંદ ઓચ્છવ ઘણેરા થાય

સમર્થ સંત કબીર જાણ્યા, નીત ચરણોદકથી સીંચે ડાળ. ...૮૮

Pāvan Narmadā Tat Upar, Ānaňd Ochchhav Ghanerā Thāy
Samarth Saňt Kabir Jānyā, Neet Charano-dak-thi Seeňche Dāl. ...88

Along the pristine banks of the holy Narmada River, grand festivals of joy began to unfold,
Recognizing Kabir as the truly empowered saint, the brothers daily washed his feet and poured that sacred water to nourish the dead branch...

જ્ઞાનચર્ચા નીત્ય થાતી, સાધૂ સંતોનો મેળાવડો

શુક્લતીર્થ જીવંત બન્યુ, પાવન ચિન્મય બની ગયુ. ...૮૯

Gnān-charchā Neetya Thāti, Sādhoo Sañto-no Melāvdo
Shukla-tirth Jeevañt Banyu, Pāvan Chinmay Bani Gayu. ...89

Deep spiritual discussions took place daily, drawing a massive congregation of sages and ascetics,
Shuklatirth was completely revitalized, becoming transformed into a highly sacred place of pure divine consciousness...

સૂકી ડાળને ફૂટી કૂંપળ, તત્વાજી જીવાજીની ટેક ફળી

સદ્‌ગુરૂનો પાવન પગરવ, જ્ઞાનચર્ચાનો મધુરો કલરવ. ...૯૦

Sooki Dāl-ne footi Kumpal, Tatvā-ji Jivā-ji-ni Tek Fali
Sad-guru-no Pāvan Pagarav, Gnān-charchā-no Madhuro Kalarav. ...90

Suddenly, fresh green sprouts burst forth from the dead wood, and the long-held vow of Tatvaji and Jivaji was fulfilled,
All due to the sacred footsteps of the true Guru and the sweet, melodic resonance of his spiritual teachings...

આનંદ અવસર સૌ ઉજવે, જ્ઞાનભૂમી બની રહી કબીરવડ

આજે પણ શોભિત એ ધામ, વડવાઈઓથી હર્યુંભર્યું. ...૯૧

Ānañd Avsar Sa-u Ujave, Gnān-bhoomi Bani Rahi Kabir-vad
Āje Pan Shobhit E Dhām, Vadvā-ii-o-thi Haryu-bharyu. ...91

Everyone celebrated this ecstatic occasion, and that land of divine wisdom transformed into the legendary 'Kabirvad',
Even today, that sacred pilgrimage site shines beautifully, vast and lush with its countless spreading roots...

સદ્‌ગુરૂનો મહીમા જાણી, ગદ્‌ગદ્‌ સંતસમાજ ઘણો

રામકબીર ઓળખ પામ્યા, એક રૂપ જણાયા “રામ ને કબીર”. ...૯૨

Sad-guru-no Mahima Jāni, Gadgad Sañt-samāj Ghano
Rām-Kabir Olakh Pāmyā, Ek Roop Janāyā "Rām Ne Kabir". ...92

Realizing the boundless glory of the true Guru, the entire community of saints was deeply moved with emotion,
They realized the true identity of 'Ram-Kabir', perceiving Ram and Kabir as the exact same, singular Divine form...

વહે સદાયે જ્ઞાનધારા, તીર્થ ભક્તોનું મહીમાં વંતુ

"કબીરવડ" છે જેનું નામ, ભક્ત સમાજનું શ્રદ્ધા ધામ. (તીર્થ) ...૯૩

Vahe Sadāye Gnān-dhārā, Teerth Bhakto-nu Mahi-māñ Vañtu
"Kabirvad" Chhe Jenu Nām,
Bhakta Samāj-nu Shraddhā Dhām. (Teerth) ...93

A continuous stream of divine wisdom flows there forever, making it a highly glorious pilgrimage site for devotees,
It is known by the sacred name of "Kabirvad"—the ultimate sanctuary of faith for the entire community of believers...

(રાગ: રઘુપતિ રાઘવ રાજારામ)

સહજયોગી કબીર પોતે, જ્ઞાનની ફરતી પાઠશાળા

પ્રભાવ અનોખો પ્રતિભાનો, જોડાતાં ગયા સૌ લોક સાથે ...૯૪

Sahaj-yogi Kabir Pote, Gnān-ni Farti Pāth-shālā
Prabhāv Anokho Pratibhā-no, Jodātā Gayā Sa-u Lok Sāthe ...94

Kabir himself was a natural mystic, a walking school of divine wisdom,
Such was the unique impact of his brilliant personality that people naturally kept joining his path...

જ્યાં પણ જાયે કમાલ કરે અંધશ્રધ્ધાનો છેદ કરે

ભ્રમણાઓ સૌ દૂર કરે, સત્યની સ્થાપના કરતા રહે ...૯૫

Jyān Pan Jāye Kamāl Kare Aňdh-shraddhā-no Chhed Kare
Bhramanā-o Sa-u Door Kare, Satya-ni Sthāpnā Kartā Rahe ...95

Wherever he travels, he works wonders and shatters the roots of blind faith,
Dispelling all worldly illusions, he continuously establishes the ultimate truth...

વૈષ્ણવધર્મી, ધર્મદાસજી વિચરણ તીર્થોમાં કરતા રહે

સ્વયંપાકી ખુબ જ ધર્મી, ભક્તહૃદય સરળ પોતે ...૯૬

Vaishnav-dharmi, Dharma-dās-ji Vicharan Teertho-māň Kartā Rahe
Svayam-pāki Khub Ja Dharmi, Bhakta-ruday saral Pote ...96

A devout follower of the Vaishnava faith, Dharamdasji used to wander through various pilgrimage sites,
He cooked his own pure meals, was deeply religious, and possessed a highly simple, devoted heart...

એક દિવસ ચૂલાપર ખીચડી ચઢાવે ભોજન કાજે

લાકડી પર છે ધ્યાન ગયુ બળતી જોઈ કીડીઓની હાર ...૯૭

Ek Divas Choolā-par Khichdi Chhadhāve Bhojan Kāje
Lākdi Par Chhe Dhyān Gayu Balti Jo-ii Keedi-o-ni Hār ...97

One day, while placing a pot of khichdi on the stove to prepare his meal,
His attention suddenly fell upon the firewood, where he saw a line of ants burning alive...

આ ભોજન કેમ ભોગ ધરાય, ભક્ત હૃદય બળવા માંડ્યું

હે પ્રભુ આ થયું કેવું પાપ ? આ અન્નનું હવે શું થાય ? ...૯૮

Ā Bhojan Kem Bhog Dharāy, Bhakta ruday Balvā Māňdyu
He Prabhu Ā Thayu Kevu Pāp ? Ā Anna-nu Have Shuň Thāy? ...98

"How can this food be offered to the Lord now?" his devoted heart began to ache with intense grief,
He cried, "O Lord, what a terrible sin has just occurred! What will become of this defiled food now?"...

આજુબાજુ જોયુ ચારે તરફ દુર વૃક્ષ નીચે એક ફકીર દીઠા

પાસે જઈને બોલાવ્યા હાથ જોડી બોલે ભોજન કરો ...૯૯

Āju-bāju Joyu Chāre Taraf Door Vruksh Neeche Ek Fakeer Deethā
Pāse Ja-ii-ne Bolāvyā Hāth Jodi Bole Bhojan Karo ...99

Looking all around in every direction, he noticed a mystic dervish sitting far off under a tree,
Approaching him, he bowed with folded hands and pleaded, "Please, accept and partake of this food..."

મારો તો કાંઈ વાંક નથી, પાપમાં ભાગીદાર કેમ કરો ?

સાંભળી ચકિત ધરમદાસજી, કેમ કરી જાણે વાત ફકીર ? ...૧૦૦

Māro To Kāň-ii Vāňk Nathi, Pāp-māň Bhāgee-dār Kem Karo ?
Sāmbhali Chakit Dharam-dās-ji, Kem Kari Jāne Vāt Fakeer ? ...100

The dervish replied, "I have committed no fault, so why are you trying to make me a partner in your sin?"
Hearing this, Dharamdasji was struck with utter shock, wondering, "How could this mystic possibly know what happened?"...

મંદ મંદ મુસ્કાયે ફકીર, જીવતી કીડીઓને બહાર કીધી

ધર્મદાસજી શીશ ઝુકાવી, નમી રહ્યા ગુરુનાં ચરણે ...૧૦૧

Maňd Maňd Muskāye Fakeer, Jeevti Keedi-o-ne Bahār Keedhi
Dharma-dās-ji Sheesh Jhukāvi, Nami Rahyā Guru-nā Charane ...101

The mystic dervish smiled gently and brought the ants back to life, drawing them out,
Bowing his head in deep reverence, Dharamdasji fell prostrate at the feet of the Guru...

ગુરુની શક્તિ અને જ્ઞાન પ્રવાહ નિરંતર વહેતો ચારેકોર

છત્રછાયામાં ગુરુવરની અનેકો પ્રવાહો ભેગા થયા ...૧૦૨

Guru-ni Shakti Ane Gnān Prabhāv Niraňtar Vaheto Chāre-kor
Chhatra-chhāyā-māň Guru-var-ni Aneko Pravāho Bhegā Thayā ...102

The Guru's spiritual power and stream of wisdom flowed continuously in all directions,
Beneath the protective shelter of the revered Master, countless spiritual paths merged into one...

જીજ્ઞાસુઓની જ્ઞાનપિપાસા, સંતોષાતી કબીરને દ્વાર

કબીરજીની પ્રતિભા વિરાટ, લોકો માનવા લાગ્યા ગુરૂ ...૧૦૩

Jignāsu-o-ni Gnān-pipāsā, Saňtoshāti Kabir-ne Dvār
Kabir-ji-ni Pratibhā Virāt, Loko Mānva Lāgyā Guru ...103

The deep thirst for ultimate knowledge of all seekers was fully satisfied at Kabir's doorstep,
The genius of Kabirji was truly colossal, and the masses revered him as their ultimate Master...

અહિંસા, ક્ષમા, સત્સંગ, દયા, સત્ય ધર્મ કરુણાનો પ્રવાહ

સર્વ ધર્મ ને એક જ વાત, મનુષ્યમાં ના ભેદ લગાર ...૧૦૪

Ahiňsā, Kshamā, Satsaňg, Dayā, Satya Dharma Karunā-no Pravāh
Sarva Dharma Ne Ek Ja Vāt, Manushya-māň Nā Bhed Lagār ...104

A continuous stream of non-violence, forgiveness, holy company, mercy, truth, and compassion flowed from him,
Teaching that all religions share a single core truth: there is not the slightest distinction between one human and another...

રોજ સાંજે કાશીમાં કબીર, ચૌરાહે બેસી વહેંચે જ્ઞાન

સત્સંગની છે ભાષા અનોખી, જનમનને એ ખુબ ગમે ...૧૦૫

Roj Sāňje Kāshi-māň Kabir, Cha-u-rā-he Besi Vaheňche Gnān
Satsaňg-ni Chhe Bhāshā Anokhi, Janman-ne E Khub Game ...105

Every single evening in the city of Kashi, Kabir would sit at the crossroads and distribute divine wisdom,
The language of his spiritual discourses was so unique that it deeply touched the hearts of the common folk...

કબીર પાસે નાં જાતિભેદ, ના કોઈ રાજા ના કોઈ રંક

જનમેળો જામે ત્યાં રોજ, જ્ઞાનની પરબ અનોખી કબીર ...૧૦૬

Kabir Pāse Nā Jāti-bhed, Nā Ko-ii Rājā Nā Ko-ii Raňk
Jan-melo Jāme Tyāň Roj, Gnān-ni Parab Anokhi Kabir ...106

In the presence of Kabir, there is no caste divide, neither king nor pauper holds any separate status,
A vast gathering of people forms there daily, where Kabir acts as an extraordinary fountain of free spiritual wisdom...

પરમ પુરૂષ કબીર પોતે, સતસંગ કરુણા છે જેનો ધર્મ

નાં કોઈ ભેદ ઈશ્વર દરબાર, સઘળા જીવો એક સમાન ...૧૦૭

Param Purush Kabir Pote, Satsaňg Karunā Chhe Jeno Dharma
Nā Ko-ii Bhed Ishvar Darbār, Saghalā Jeevo Ek Samān ...107

Kabir himself is the Supreme Cosmic Soul, whose entire religion is holy discourse and pure compassion,
He teaches that there is absolutely no discrimination in the court of God, for all living beings are perfectly equal...

ઈશ્વર ભેદ કરે જો કદી, સુન્નત સાથે મુલ્લા જન્મે

પંડિત જન્મે તિલકની સાથ, એવું નથી તો સૌ કોઈ છે સમાન ...૧૦૮

Ishvar Bhed Kare Jo Kadi, Sunnat Sāthe Mulla Janme
Paňdit Janme Tilak-ni Sāth,
Evu Nathi To Sa-u Ko-ii Chhe Samān ...108

"If God ever made any distinctions, a Muslim cleric would be born already circumcised,
And a Hindu priest would be born with a holy mark on his forehead; since it is not so, everyone is created equal!"...

ગુરૂ ખોલે છે સઘળા ભેદ, અંતરમનમાં લગાવી છેદ

આતમરામથી પરિચય કરાવી, સત્યની રાહ પરખાવે સહુને ...૧૦૯

Guru Khole Chhe Saghalā Bhed, Aňtar-man-māň Lagāvi Chhed
Ātam-rām-thi Parichay Karāvi, Satya-ni Rāh Parkhāve Sahu-ne ...109

The Guru unlocks all hidden mysteries, completely piercing and transforming the inner mind,
Introducing the seeker to the indwelling Divine Soul, he reveals the path of ultimate truth to all...

સુપાત્ર શિષ્ય ધરમદાસજી, જ્ઞાનચર્ચા ગ્રહે દિવ્ય ઉપદેશ

સાર, શબદ, સુરતિ યોગ અનેક પ્રશ્નો ગુઢ ગહેરા ...૧૧૦

Supātra Shishya Dharam-dās-ji, Gnān-charchā Grahe Divya Upadesh
Sār, Shabad, Surati Yog Anek Prashno Gudh Gaherā ...110

As a highly deserving disciple, Dharamdasji absorbed these deep debates and received the divine teachings,
Inquiring into the ultimate essence, the divine sound, and inner meditative union through many deep, mystical questions...

ગુરૂ શિષ્યનો આ સંવાદ કરતો માનવનું કલ્યાણ

સત્યજ્ઞાન અષ્ટાંગયોગને, નવધાભક્તિ ચૌદ રતન ...૧૧૧

Guru Shishya-no Ā Samvād Karto Mānav-nu Kalyān
Satya-Gnān Ashtāňg-yog-ne, Navdhā-bhakti Cha-u-d Ratan ...111

This sacred dialogue between the Master and the disciple brings about the absolute well-being of humanity,
Unveiling true wisdom, the eight-fold path of yoga, the nine forms of devotion, and the fourteen mystical jewels...

જ્ઞાન ચર્ચા લખી લીધી તે, ભ્રમથી મુક્ત કરાવે જીવને

"બ્રહ્મનિરૂપણ" નામક ગ્રંથ, જ્ઞાન ખજાનો હજી જીવંત ...૧૧૨

Gnān Charchā Lakhi Leedhi Te, Bhram-thi Mukt Karāve Jeev-ne
"Brahma Nirupan" Nāmak Graňth,
Gnān Khajāno Haji Jeevaňt ...112

Those profound spiritual discourses were completely written down, freeing the bound soul from all material illusions,
Compiled into the sacred text named "Brahma Nirupana", this immense treasure of wisdom remains fully alive today...

દ્વારકાપુરી સાલ ૧૫૦૫ બેસી ગોમતી સંગમે રોજ

વહાવી જ્ઞાનની વાણી ગુરુએ "કબીર કોઠા" સ્થાન એ કહેવાયુ ...૧૧૩

Dvārkā-puri Sāl Paňdar-so-Pāňch Besi Gomti Saňgame Roj
Vahāvi Gnān-ni Vāni Guru-e
"Kabir Kothā" Sthān E Kahevāyu ...113

In the holy city of Dwarka during the year 1505, sitting daily where the Gomti river meets the sea,
The Master unleashed his waves of spiritual speech, and that sacred spot came to be known as 'Kabir Kotha'...

સમુદ્રની લહેરોથી સુરક્ષિત આજે પણ એ સ્થાન છે ત્યાં

દ્વારકાનું એ મનોહર સ્થાન, શોભે સુંદર મંગલ ધામ ...૧૧૪

Samudra-ni Lahero-thi Surakshit Āje Pan E Sthān Chhe Tyāň
Dvārkā-nu E Manohar Sthān,
Shobhe Suňdar Maňgal Dhām ...114

Perfectly preserved from the eroding waves of the ocean, that sacred monument still stands strong there today,
A truly captivating site in Dwarka, it shines beautifully as an auspicious and peaceful sanctuary...

સાહેબના બધા ઉપદેશ, શબદ રમૈની અને સાખી

શબ્દાવલી ને સાખી ગ્રંથ, અનુરાગ સાગરમાં લીપી બધ્ધ ...૧૧૫

Sāheb-nā Badhā Upadesh, Shabad, Ramaini Ane Sākhi
Shabdā-vali Ne Sākhi Graňth, Anurāg Sāgar-māň Lipi Baddh ...115

All the sacred teachings of Kabir Saheb are contained within the Shabad, Ramaini, and Sakhi forms,
Preserved beautifully as structured verses within the 'Shabdavali', 'Sakhi Granth', and 'Anurag Sagar'...

બીજકગ્રંથ ઉપદેશોની ખાણ, વાંચે તે પામે આત્માધન

રહસ્યમયી જ્ઞાની વાણી, ગુરૂકૃપાથી જ સમજાતી ...૧૧૬

Bijak-grañth Upadesho-ni Khān, Vāñche Te Pāme Ātmā-dhan
Rahasya-mayi Gnāni Vāni, Guru-krupā-thi Ja Samjāti ...116

The holy 'Bijak' text is an absolute goldmine of divine teachings; whosoever reads it attains the true wealth of the soul,
His mystical, highly wise speech can only ever be truly understood through the direct grace of the Guru...

સાખી

॥ બિજક બતાવે વિત્તકો, જો વિત્ત ગુપ્ત હોય

શબદ લખાવે જીવકો, બુઝે વિરલા કોઈ ॥

(કબીરા)

Sākhi
Bijak Batāve Vitt-ko, Jo Vitt Gupt Hoy
Shabad Lakhāve Jeev-ko, Bujhe Virlā Ko-ii
(Kabirā)

[Spiritual Couplet]
Just as a treasure-map reveals the wealth that lies deeply hidden,
The Divine Word awakens and reveals the true Soul—though only a rare soul understands this…

ચર્ચા થઇ ૧૫૭૫માં, કાશી કહાવે મોક્ષદાયી નગરી

મરણ પામે જે કાશીમાં, સ્વર્ગ પામી લે એ જીવ સદા ...૧૧૭

Charchā Tha-ii pańdar-so-pachhoter-māň,
Kāshi Kahāve Moksha-dāyi Nagari
Maran Pāme Je Kāshi-māň, Svarg Pāmi Le E Jeev Sadā ...117

A grand debate arose in the year 1575, as Kashi was universally called the city of salvation,
Believing that whosoever breathes their last in Kashi, that soul safely attains heaven forever...

અને પ્રાણ તજે જે મગહરમાં, જન્મે તે જીવ ગધેડો બનીને

પંડિતો ચર્ચા કરે વિષયોની, મતમતાંતર ખુબ નડે ...૧૧૮

Ane Prān Taje Je Mag-har-māň, Janme Te Jeev Ghadhedo Banee-ne
Pańdito Charchā Kare Vishayo-ni, Mat-matāňtar Khub Nade ...118

"And whoever surrenders their life in Maghar will be reborn in the next life as a donkey!"
The scholars fiercely debated these topics, heavily entangled in their conflicting beliefs...

કબીર બોલ્યા સત્ય વચન, બધા જ સ્થળ છે એક સમાન

પોતાના કર્મ અને ભક્તિથી જ પામે મનુષ્ય મોક્ષનાં ધામ ...૧૧૯

Kabir Bolyā Satya Vachan, Badhā Ja Sthal Chhe Ek Samān
Potā-nā Karma Ane Bhakti-thi Ja
Pāme Manushya Moksha-nā Dhām ...119

Kabir spoke the absolute truth, declaring, "Every single place on earth is exactly equal;
It is only through one's own righteous actions and pure devotion that a human reaches the abode of liberation!"...

બધી જ ભૂમિ એક સમાન, શું મગહર શું કાશીધામ

વાત સમજાવવાને કાજે, મગહર કરતાં પ્રસ્થાન ગુરૂ ...૧૨૦

Badhi Ja Bhoomi Ek Samān, Shuň Mag-har Shuň Kāshi-dhām
Vāt Samjāv-vā-ne Kāje, Mag-har Kartā Prasthān Guru ...120
"Every piece of land is identical, whether it be Maghar or the holy city of Kashi!"
In order to firmly demonstrate this truth to the world, the Master began his journey toward Maghar...

શિષ્યો બધા લાખોની સંખ્યામાં વસવા લાગ્યા ગુરુની સાથ

આમી નદીને જીવંત કરીને મગહરને લીલુછમ કરી દીધું ...૧૨૧

Shishyo Badhā Lākho-ni Sakhyā-māň, Vasvā Lāgyā Guru-ni Sāth
Āmi Nadee-ne Jeevaňt Karee-ne,
Mag-har-ne Leelu-chham Kari Deedhu ...121

Countless disciples numbering in the lakhs began traveling and staying right alongside the Master,
By miraculously reviving the dry Ami River, he transformed the parched land of Maghar into a lush, green paradise...

સાદગી ભરેલું સરળ જીવન, દિવ્યજ્ઞાન ને અલૌકિક રૂપ

કબીરના વચનો જાણે હિરલામોતીનો છલકાતો ભંડાર ...૧૨૨

Sādagi Bharelu Saral Jeevan, Divya-Gnān Ne Ala-u-kik Roop
Kabir-nā Vachano Jāne Heerlā-motee-no Chhalkāto Bhaňdār ...122

Possessing a life filled with pure simplicity, divine wisdom, and a highly otherworldly form,
The sacred words of Kabir were like an overflowing treasury of priceless diamonds and pearls...

માગશર સુદ એકાદશીના દિને, શિષ્યોને બોલાવ્યા પાસે

હિંદુ મુસલમાન સૌને આપ્યો, ગુરુએ દિવ્ય જ્ઞાન સંદેશ ...૧૨૩

Māgshar Sud Ekā-dashi-nā Dine, Shishyo-ne Bolāvyā Pāse
Hiňdu Musal-mān Sa-u-ne Āpyo, Guru-e Divya Gnān Saňdesh ...123

On the auspicious day of Margashirsha Shukla Ekadashi, he summoned his disciples close to him,
To Hindus and Muslims alike, the Master delivered his final, divine message of eternal wisdom...

(ચોપાઈ રાગ)

સંદેશો પૂરો કહીને, સદ્‌ગુરૂદેવ વિશ્રામ ધરે

શિષ્યોએ ઓઢાડી ચાદર, દ્વાર બંધ કરી સૌ આવ્યા બહાર ...૧૨૪

Saňdesho Pooro Kahi-ne, Sad-guru-dev Vishrām Dhare
Shishyo-e Odhādi Chādar, Dvār Baňdh Kari Sa-u Āvyā Bahār ...124

Having fully delivered his message, the true Gurudev lay down to take his rest,
The disciples gently covered him with a sheet, locked the doors, and all stepped outside...

કુટિરમાં કબીર વિશ્રામ કરે શિષ્યો સંદેશાનું મનન કરે

હળીમળીને સદા રહેવું, સ્નેહ ને માનવતાથી જગે ...૧૨૫

Kutir-māň Kabir Vishrām Kare Shishyo Saňdeshā-nu Manan Kare
Hali-mali-ne Sadā Rahevu, Sneh Ne Mānavtā-thi Jage ...125

While Kabir rested peacefully inside the cottage, the disciples meditated deeply on his teachings,
Remembering his words: "Always live in absolute harmony, with love and humanity in this world..."

છતમાંથી નીકળ્યો તેજનો પુંજ, વિલીન થયો એ આકાશે

શિષ્યોએ જોયુ અતિ કુતુહુલથી, વિચાર કરવા લાગ્યા સૌ ...૧૨૬

Chhat-māňthi Nikalyo Tej-no Pooňj, Vileen Thayo E Ākāshe
Shishyo-e Joyu Ati Kutuhul-thi, Vichār Karvā Lāgyā Sa-u ...126

Suddenly, a brilliant mass of divine light burst through the roof and dissolved into the vast sky,
The disciples watched this with intense curiosity, and everyone began to wonder what it meant...

શિષ્યો સૌ વિચાર કરે, ગુરૂદેવનું જ આ રૂપ હશે

શાયદ ગુરુએ લીધી વિદાય, ઉદાસ ચિત્ત શિષ્યોનાં થયા ...૧૨૭

Shishyo Sa-u Vichār Kare, Guru-dev-nu Ja Ā Roop Hashe
Shāyad Guru-e Leedhi Vidāy, Udās Chitt Shishyo-nā Thayā ...127

All the disciples thought to themselves, "This must surely be the divine form of our Gurudev!"
Realizing that perhaps the Master had taken his final departure, the hearts of the disciples became deeply sorrowful...

શિષ્યો સૌ કહેવા લાગ્યા, અમે કરીશું અગ્નિસંસ્કાર

મુસલમાન કહે દફ્નાવીશું, ઉગ્ર ચર્ચા કરવા લાગ્યા ...૧૨૮

Shishyo Sa-u Kahevā Lāgyā, Ame Karishuň Agni-saňskār
Musal-mān Kahe Dafnāvi-shuň, Ugra Charchā Karvā Lāgyā ...128

The Hindu disciples began declaring, "We shall perform the sacred cremation rituals!"
While the Muslim followers insisted, "We will bury him!" and a fierce, heated argument broke out...

ભૂલ્યા અંતિમ ગુરૂ સંદેશ, ગુરૂના વચનો ન યાદ રહ્યા

સૌ શિષ્યો પોતાની વાતોને, સાચી ઠેરવવા મથતા રહ્યા ...૧૨૯

Bhulyā Aňtim Guru Saňdesh, Guru-nā Vachano Na Yād Rahyā
Sa-u Shishyo Potā-ni Vāto-ne, Sāchi Therav-vā Mathtā Rahyā ...129

They completely forgot the final message of their Guru, failing to remember his sacred words,
As all the disciples kept striving desperately to prove only their own stance as correct...

આકાશેથી વાણી સંભળાઈ, સાંભળી શિષ્યો સૌ સ્તબ્ધ થયા

ખોલો ચાદર ત્યાં નથી કોઈ, મિથ્યા ચર્ચા તમે કરવા લાગ્યા ...૧૩૦

Ākāshe-thi Vāni Sambhalā-ii, Sāmbhali Shishyo Sa-u Stabdh Thayā
Kholo Chādar Tyāň Nathi Ko-ii,
Mithyā Charchā Tame Karvā Lāgyā ...130

Suddenly, a divine voice resonated from the heavens; hearing it, all the disciples stood frozen in shock,
"Lift the sheet! No one is lying underneath it, you are all engaging in an utterly hollow and useless argument!"...

સાંભળીને સૌ કુટિરમાં ગયા, ખસેડી ચાદરને જોયુ

સદ્ગુરુનું તો ના શરીર દેખાયું, ફૂલોનો ઢગલો દેખાઈ રહ્યો ...૧૩૧

Sāmbhali-ne Sa-u Kutir-māň Gayā, Khasedi Chādar-ne Joyu
Sad-guru-nu To Nā Shareer Dekhāyu,
foolo-no Dhaglo Dekhā-ii Rahyo ...131

Hearing this, everyone rushed inside the cottage and pulled away the sheet to look,
The physical body of the true Guru was nowhere to be seen; instead, a heap of fresh flowers lay visible...

કમલપુષ્પ પર પ્રગટ્યા ગુરુજી, પુષ્પ મુકીને વિદાય થયા

માનવતાની મ્હેંક સુંદર સુગંધ ધરા પર વહેતી કરી ...૧૩૨

Kamal-pushpa Par Pragtyā Guru-ji, Pushpa Muki-ne Vidāy Thayā
Mānavtā-ni Mheňk Suňdar Sugaňdh Dharā Par Vaheti Kari ...132

The Master had originally manifested upon a lotus flower, and he departed leaving flowers behind,
Making the beautiful, fragrant essence of pure humanity flow endlessly across this earth...

જ્ઞાન પ્રેમથી પૂર્ણ આ પથ, હરદમ મનની સફાઈ કરે

સત્ય સમજે એકવાર જન જે, માયામલમાં નાં પડે છે તે ...૧૩૩

Gnān Prem-thi Poorna Ā Path, Hardam Man-ni Safā-ii Kare
Satya Samje Ek-vār Jan Je, Māyāmal-māň Nā Pade Chhe Te ...133

Filled completely with wisdom and love, this spiritual path continuously cleanses the inner mind,
Whosoever understands this ultimate truth even once will never fall back into the impurities of worldly illusion...

ગુરૂ આપણા શૂન્ય શિખર પર, સત્ય લોક નિવાસી કબીર

પૂર્ણ જ્ઞાનની છબિ કબીર, જય જય જય સદ્ગુરૂ કબીર ...૧૩૪

Guru Āpnā Shoonya Shikhar Par, Satya Lok Nivāsi Kabir
Poorna Gnān-ni Chhabi Kabir, Jay Jay Jay Sad-guru Kabir ...134

Our Master resides at the absolute peak of cosmic silence, Kabir who dwells eternally in the realm of ultimate truth,
Kabir is the very embodiment of perfect wisdom; victory, victory, victory to the true Guru Kabir!...

આપણા સૌ પર ગુરૂનું ઋણ ભૂલીએ નહીં માનવતાને

મુક્ત થવું જાણીને જ્ઞાન, પોથીમાં છે ભર્યું ભરપૂર ...૧૩૫

Āpnā Sa-u Par Guru-nu Roon, Bhooli-e Nahiň Mānavtā-ne
Mukta Thavu Jāni-ne Gnān, Pothee-māň Chhe Bharyu Bharpoor ...135

We all carry the deep debt of the Guru upon us, so let us never forget the path of core humanity,
Attain your liberation by realizing the true wisdom that sits fully packed within the sacred texts...

અનુપમ અણમોલ જ્ઞાનની ખાણ, જે જાણે તેના બંધન છૂટે

આવાગમનથી મુક્ત તે થાય, આતમ અજવાળા પરખાય ...૧૩૬

Anupam Anmol Gnān-ni Khān, Je Jāne Tenā Baňdhan Chhoote
Āvāgaman-thi Mukta Te Thāy, Ātam Ajvālā Parkhāy ...136

This incomparable, priceless goldmine of wisdom shatters all worldly bondage for the one who realizes it,
They become completely liberated from the cycle of birth and death, and the radiant light of their soul is revealed...

ગુરુએ જીવનમાં જે કહ્યું ને કર્યું, શબ્દોમાં નાં કહી શકાય

મહિમા પૂરો નાં જાણી શકુ, વંદન, વંદન હું તો કરૂ ...૧૩૭

Guru-e Jeevan-māň Je Kahyu Ne Karyu, Shabdo-māň Nā Kahi Shakāy
Mahimā Pooro Nā Jāni Shaku, Vaňdan, Vaňdan Huň To Karoo ...137

All that the Master spoke and accomplished in his lifetime is far beyond what words can ever express,
Unable to fully comprehend the depth of his glory, I simply bow down to him in deepest reverence again and again...

ઉપદેશોનાં અમુલખ જ્ઞાન વડે ઉકેલીએ ગુંચ જીવનની

શબ્દોનું જે ઉજ્જવલ રૂપ સમાવીએ અંતરની માંય ...૧૩૮

Upadesho-nā Amulakh Gnān Vade Ukeli-e Guňch Jeevan-ni
Shabdo-nu Je Ujjval Roop Samāvi-e Aňtar-ni Māňy ...138

Through the priceless wisdom of his holy discourses, let us untangle the complicated knots of our lives,
Let us absorb the radiant, pure essence of his sacred words deep within our innermost hearts...

ભક્ત સમાજનાં ગુરૂ કબીર, અંધ શ્રધ્ધાનો ના ભય એને

જુઠાબંધન છૂટે સઘળા, જ્ઞાનથી પારખો પોતાનું રૂપ ...૧૩૯

Bhakta Samāj-nā Guru Kabir, Aňdh Shraddhā-no Nā Bhay Ene
Joothā-baňdhan Chhoote Saghalā,
Gnān-thi Pārkho Potā-nu Roop ...139

Kabir is the supreme Master of the entire community of devotees, shielding them from the fear of blind faith,
When all false worldly attachments are shattered, you will directly realize your true, divine nature through his wisdom...

જય જય ગુરૂદેવ કબીર સત્ય જ્ઞાનનું મૂળ કબીર

આતમને ઓળખાવે કબીર જન્મ મરણને ટાળે કબીર ...૧૪૦

Jay Jay Guru-dev Kabir, Satya Gnān-nu Mool Kabir
Ātam-ne Olkhāve Kabir, Janma Maran-ne Tāle Kabir ...140

Victory, victory to the divine master Kabir, who is the absolute root source of true, eternal knowledge,
Kabir reveals the true identity of the soul, and completely eradicates the cycle of birth and death...

જુલાઈ ૨૦૧૬ | July 5, 2016

વિસ્તૃત અને વિષયવાર સારાંશ

by AI

આ ૧૪૦ કડીઓની રચના કબીર સાહેબના પ્રાગટ્ય, તેમના ચમત્કારો અને તેમના મુખ્ય આધ્યાત્મિક સિદ્ધાંતોનું સુંદર નિરૂપણ કરતી એક ભક્તિમય **'જીવન ગાથા'** છે. આ સમગ્ર રચનાનો ગુજરાતીમાં વિસ્તૃત અને વિષયવાર સારાંશ નીચે મુજબ છે:

ભાગ ૧: જીવન ગાથાનો વિગતવાર સારાંશ

૧. દિવ્ય પ્રાગટ્ય અને નામકરણ (કડી ૧ થી ૧૦)

કાવ્યની શરૂઆત સદ્ગુરુના ચરણોમાં શત શત વંદનથી થાય છે. કબીર સાહેબનો કોઈ પરંપરાગત જન્મ થયો ન હતો; તેઓ કાશીના લહરતારા સરોવરમાં એક કમળના પુષ્પ પર તેજોમય બાળક તરીકે પ્રગટ થયા હતા. સંતાનવિહોણા વણકર દંપતી નીરુ અને નીમાએ આ દિવ્ય બાળકને કમળ પર જોયું અને પ્રેમથી ગોદમાં લઈ લીધું. જ્યારે બાળકનું નામ રાખવા પંડિત અને કાજીને બોલાવવામાં આવ્યા, ત્યારે બંનેના પવિત્ર પુસ્તકોમાં એક જ નામ વારંવાર દેખાયું. અંતે, એ નાનકડા બાળકે પોતે મુખ ખોલીને જાહેર કર્યું: *"હું તો કબીર છું."*

૨. સ્વામી રામાનંદજીને ગુરુ બનાવવા (કડી ૧૧ થી ૧૩)

લોકો કહેવા લાગ્યા કે ગુરુ વિનાનું જ્ઞાન નકામું છે, ત્યારે કબીર સાહેબે જાહેર કર્યું કે સ્વામી રામાનંદજી જ તેમના ગુરુ છે. રામાનંદજી આ સાંભળી આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયા કારણ કે તેમને કબીરને દીક્ષા આપવાનું યાદ ન હતું. કબીરે તેમને ગંગાના ઘાટ પર બનેલી ઘટના યાદ કરાવી અને એક જ સમયે પોતાના બાળસ્વરૂપ અને યુવાનસ્વરૂપ બંનેના સાથે દર્શન કરાવ્યા. રામાનંદજી આ દિવ્ય રહસ્ય સમજી ગયા અને લોકો અવાચક બની ગયા.

૩. રાજાઓ સાથે મુલાકાત અને અહંકારનું મર્દન (કડી ૧૪ થી ૪૦)

- **બાદશાહ સિકંદર લોદી (કડી ૧૪-૧૬, ૨૦-૨૨):** બાદશાહ સિકંદરના તન અને મનમાં અતિશય અગન (બળતરા) ઉપડી હતી, જે કોઈ વૈદ કે હકીમ સાજી કરી શક્યા નહોતા. કબીર સાહેબે માત્ર એક સ્પર્શથી તેમની પીડા મટાડી દીધી. બાદશાહ તેમના શિષ્ય બન્યા. બાદમાં, ગંગાના જળમાં વહેતા એક મૃત બાળકને કબીરે માત્ર દ્રષ્ટિ અને સ્પર્શથી જીવતો કર્યો, જે પાછળથી 'કમાલ' નામે કબીર સાહેબનો પુત્ર અને શિષ્ય બન્યો.
- **પીર શેખતકીનો ક્રોધ (કડી ૧૭-૧૯):** દરબારી પીર શેખતકીને કબીર સાહેબનો આ પ્રભાવ ગમ્યો નહીં. તેણે કબીર પાછળ એક પાગલ હાથી છોડી દીધો. કબીર સાહેબે પોતાની આસપાસ બે સિંહ પ્રગટ કર્યા, જેને જોઈને પાગલ હાથી ઉલટા પગલે ભાગી ગયો.
- **બલખ બુખારાનો ચમત્કાર (કડી ૨૯-૩૪):** બલખના સુલતાન ઈબ્રાહીમે અલ્લાહના દીદાર કરવાની જીદમાં બધા સાધુઓને જેલમાં પૂરી ચક્કી પીસવાનું દુઃખ આપ્યું હતું. કબીર સાહેબે જેલમાં પ્રગટ થઈને સાધુઓને કહ્યું કે તમે હરિનામ લો, ચક્કી આપોઆપ ફરશે. ગુરુના સ્પર્શથી બધી ચક્કીઓ આપમેળે ફરવા લાગી. આ કૌતુક જોઈ સુલતાન દોડી આવ્યો અને માફી માગી બધા સંતોને મુક્ત કર્યા.
- **મક્કામાં કાબાનું ફરવું (કડી ૩૫-૪૦):** કબીર સાહેબ મક્કા પહોંચ્યા અને થાકને કારણે પવિત્ર કાબા તરફ પગ કરીને સૂઈ ગયા. એક કાજીએ ગુસ્સે થઈને તેમને ત્યાંથી ઉઠવાની અને પગ બીજી તરફ કરવાની સૂચના આપી. કબીરે કહ્યું, "હું બહુ થાક્યો છું, જ્યાં અલ્લાહ ન હોય ત્યાં મારા પગ ફેરવી દો." કાજીએ જેમ જેમ કબીરના પગ ફેરવ્યા, તેમ તેમ પવિત્ર કાબા પણ તે જ દિશામાં ફરવા લાગ્યો. કાજી કબીરના ચરણોમાં નમી પડ્યો.

૪. જગન્નાથ પુરીમાં સમુદ્રનું બંધન (કડી ૨૪-૨૬)

કબીર સાહેબ ઓડિશાના જગન્નાથ પુરી પહોંચ્યા. ત્યાંના રાજાએ જણાવ્યું કે સમુદ્રના પ્રચંડ મોજાં ત્રણ વાર મંદિર નષ્ટ કરી ચૂક્યા છે અને નિર્માણ બંધ છે. કબીર સાહેબ સમુદ્ર કિનારે બેઠા અને

પોતાની દ્રષ્ટિથી સમુદ્રને બાંધી દીધો (મર્યાદામાં લાવી દીધો). આ જ કારણે આજે પણ પુરીમાં ભગવાન જગન્નાથનું મંદિર સુરક્ષિત બિરાજે છે.

૫. ધાર્મિક દંભ અને જ્ઞાનના અહંકારનો છેદ (કડી ૪૧ થી ૯૩)

- **ભૈસા (પાડા) દ્વારા વેદ મંત્ર (કડી ૪૧-૫૦):** મઠાધિપતિઓએ રામાનંદજીના ભોજન સમારંભમાં કબીર સાહેબને સાથે બેસાડવાની ના પાડી અને શરત રાખી કે જે શુદ્ધ સ્વરે વેદ મંત્ર બોલે તે જ સાથે બેસશે. કબીરે ત્યાં ઉભેલા એક પાડાને સ્પર્શ કર્યો અને તે પાડો તત્કાલ શુદ્ધ વેદ મંત્રો બોલવા લાગ્યો. બધા મઠાધિપતિઓ શરમાઈ ગયા અને અહંકાર ઓગળી ગયો.
- **ગંગાજીમાં પિતૃ તર્પણ (કડી ૫૧-૫૬):** ગંગા કિનારે એક પંડિત પિતૃઓને પાણી ચઢાવતા હતા. કબીરે પણ બંને હાથે પાણી કિનારે ફેંકવાનું શરૂ કર્યું. પંડિતે પૂછ્યું કે આ શું કરો છો ? કબીરે કહ્યું, "મારો બાગ દૂર ઘરે સૂકો છે, ત્યાં પાણી છાંટું છું." લોકો હસીને કહેવા લાગ્યા કે તારો બાગ તો દૂર ઘરે છે, પાણી અહીંથી ત્યાં કેવી રીતે પહોંચે ? કબીરે વળતો પ્રશ્ન કર્યો કે જો મારું પાણી ઘરે નથી પહોંચી શકતું, તો તારું ચઢાવેલું પાણી પરલોકમાં રહેલા પિતૃઓ સુધી કેવી રીતે પહોંચશે ?
- **યોગી ગોરખનાથ સાથે શાસ્ત્રાર્થ (કડી ૫૭-૬૮):** સિદ્ધિઓના અહંકારમાં ડૂબેલા ગોરખનાથે કબીરને હરાવવા ત્રિશૂળ પર આસન જમાવ્યું. કબીરે આકાશમાં એક દોરો ફેંક્યો અને તેના પર આસન ગ્રહણ કર્યું. પછી ગોરખનાથ ગંગાજીમાં માછલી (મચ્છ) બનીને છુપાઈ ગયા, કબીરે તેમને પળમાં શોધી લીધા. જ્યારે કબીર સાહેબ પોતે જળસ્વરૂપ બની ગયા, ત્યારે ગોરખનાથ તેમને શોધી શક્યા નહીં અને હાર માની લીધી. તેમણે કબીરજીને ૧૦૦૮ મણકાની રુદ્રાક્ષની સુંદર માળા ભેટ આપી, જે આજે પણ કાશીના કબીર મંદિરમાં સાક્ષીરૂપે મોજૂદ છે.
- **સર્વાજીત પંડિત અને સોયનું રહસ્ય (કડી ૬૯-૮૪):** દક્ષિણના પ્રખર પંડિત સર્વાજીતે પોતાની જાતને જ્ઞાનથી તૃપ્ત સાબિત કરવા કબીરને જળથી છલોછલ ભરેલું પાત્ર મોકલ્યું. કબીરે કંઈ પણ બોલ્યા વિના તે પાત્રમાં એક સોય મૂકી દીધી. કબીરે સમજાવ્યું કે જેમ સોય પાણીને છલકાવ્યા વિના પાત્રમાં સમાઈ ગઈ, તેમ મારું અનુભૂતિ જ્ઞાન તારા

પુસ્તકીય જ્ઞાનમાં સમાઈ શકે છે; હજી તારું જ્ઞાન અનુભવ વિના અધૂરું છે. સર્વાજીત તેમનો શિષ્ય બન્યો અને તેનું નામ 'શ્રુતિ ગોપાલ' રાખવામાં આવ્યું.

- **કબીરવડની સ્થાપના (કડી ૮૫-૯૩):** તત્વાજી અને જીવાજી નામના બે ભાઈઓની ટેક હતી કે જે સંત સૂકી ડાળીને લીલી કરે તેને જ સમર્થ સંત માનવા. કબીર સાહેબ જ્યારે શુક્લતીર્થ (નર્મદા કિનારે) પધાર્યા, ત્યારે તેમના ચરણોદક (ચરણામૃત) થી તે સૂકી ડાળી સીંચવામાં આવી અને તેમાં કૂંપળો ફૂટી નીકળી. આ સ્થાન આજે ભક્તોનું શ્રદ્ધાધામ "કબીરવડ" તરીકે ઓળખાય છે.

૬. ભક્ત ધર્મદાસજીનો ઉદ્ધાર (કડી ૯૪ થી ૧૧૬)

વૈષ્ણવધર્મી ધર્મદાસજી જ્યારે ચૂલા પર ખીચડી રાંધતા હતા, ત્યારે લાકડામાં કીડીઓની હાર બળતી જોઈ તેમનું હૃદય પાપના ડરથી રડી પડ્યું. નજીક બેઠેલા કબીર સાહેબે મુક્તમને હસીને બધી કીડીઓને જીવતી કરી બહાર કાઢી. ધર્મદાસજી તેમના પરમ શિષ્ય બન્યા. ગુરુ-શિષ્યના આ ગૂઢ સંવાદોમાંથી **"બ્રહ્મનિરૂપણ"** ગ્રંથની રચના થઈ. આ ઉપરાંત તેમના ઉપદેશો બીજક, શબ્દાવલી, રમૈની, સાખી અને અનુરાગ સાગરમાં લિપીબદ્ધ થયા. રચના જણાવે છે કે સાલ ૧૫૦૫માં દ્વારકાપુરીમાં ગોમતી સંગમ પર ગુરુએ જે જ્ઞાન વહાવ્યું તે સ્થાન આજે "કબીર કોઠા" તરીકે શોભે છે.

૭. મગહરમાં અંતિમ લીલા (કડી ૧૧૭ થી ૧૪૦)

સાલ ૧૫૭૫માં પંડિતોમાં ચર્ચા ચાલતી હતી કે કાશીમાં મરનાર સ્વર્ગે જાય અને મગહરમાં મરનાર ગધેડો બને. આ અંધશ્રદ્ધાને તોડવા કબીર સાહેબ જાણીજોઈને મગહર પધાર્યા. માગશર સુદ એકાદશીના દિવસે તેમણે હિન્દુ-મુસ્લિમ બધા શિષ્યોને અંતિમ ઉપદેશ આપ્યો અને કુટિરમાં ચાદર ઓઢીને વિશ્રામ કર્યો. તેમના ગયા પછી હિન્દુઓ અગ્નિસંસ્કાર અને મુસ્લિમો દફનાવવાની જીદ પર અંદરોઅંદર લડવા લાગ્યા અને ગુરુનો શાંતિનો સંદેશ ભૂલી ગયા. ત્યારે આકાશવાણી થઈ: "ચાદર ખોલો, ત્યાં કોઈ નથી." શિષ્યોએ કુટિરમાં જઈને ચાદર હટાવી તો ત્યાં કબીર સાહેબનું

પાર્થિવ શરીર નહોતું, પરંતુ માત્ર ફૂલોનો ઢગલો હતો. ગુરુજી પુષ્પો મૂકીને વિદાય થઈ ગયા અને પૃથ્વી પર માનવતાની સુગંધ છોડી ગયા.

ભાગ ૨: મુખ્ય વિષયવાર સારાંશ (Thematic Summary)

આ આખી રચના માત્ર કબીર સાહેબનું જીવનચરિત્ર નથી, પરંતુ ભારતીય આધ્યાત્મિકતા અને સમાજ સુધારણાનો એક મહાન દસ્તાવેજ છે. તેના મુખ્ય વિષયો નીચે મુજબ છે:

- **માનવ સમાનતા અને જ્ઞાતિપ્રથાનો વિરોધ:** સમગ્ર ભજનમાં સૌથી મોટો સૂર એ છે કે મનુષ્યો વચ્ચે કોઈ ભેદભાવ નથી. કબીર સાહેબ સ્પષ્ટ કરે છે કે ઈશ્વરના દરબારમાં બધા જીવો સમાન છે. જાત-પાત કે ઊંચ-નીચના ભેદભાવ એ મનની બીમારી છે (કડી ૪૨, ૧૦૪, ૧૦૭).
- **હિન્દુ-મુસ્લિમ એકતા (રામ-રહીમ સમન્વય):** કબીર સાહેબે સમાજને રામ અને રહીમની એકતાનો પાઠ ભણાવ્યો. બાદશાહ હોય કે સામાન્ય જન, તેમણે બધાને એક જ પરમપિતાનો સંદેશ આપ્યો (કડી ૧૬). તેમના મૃત્યુ સમયે શરીરના બદલે ફૂલોનું મળવું એ સાબિત કરે છે કે તેઓ કોઈ એક ધર્મના બંધનમાં નહોતા.
- **પુસ્તકીય જ્ઞાન સામે અનુભૂતિનો વિજય:** પંડિત સર્વાજીતના પ્રસંગ દ્વારા એ સમજાવવામાં આવ્યું છે કે માત્ર પુથ્થિઓ કે શાસ્ત્રો વાંચવાથી જ્ઞાન પૂર્ણ થતું નથી. સાચું જ્ઞાન એ છે જે અંતરમાં અનુભૂતિ (Realization) જગાવે અને માણસને નમ્ર બનાવે (કડી ૮૨-૮૩).
- **અંધશ્રદ્ધા અને રૂઢિચુસ્તતા પર પ્રહાર:** પિતૃ તર્પણની ખોટી રીત હોય, કાશી અને મગહર વચ્ચેનો ભેદભાવ હોય, કે મક્કામાં દિશાનો ભ્રમ હોય; કબીર સાહેબે દરેક જગ્યાએ રૂઢિચુસ્ત વિચારો પર આકરા પ્રહારો કરી સત્ય સનાતન માર્ગ બતાવ્યો છે.
- **સિદ્ધિઓ અને ચમત્કારોના અહંકારનો ત્યાગ:** યોગી ગોરખનાથના પ્રસંગ દ્વારા સંતોને એ પાઠ આપવામાં આવ્યો છે કે ક્યારેય પોતાની આધ્યાત્મિક શક્તિઓ કે સિદ્ધિઓનો અહંકાર કરવો જોઈએ નહીં અને કોઈ સાધકનું અપમાન કરવું જોઈએ નહીં (કડી ૬૭).

- **સદ્‌ગુરુનો મહિમા અને આત્મ-ઓળખ:** રચનાના અંતમાં કબીર સાહેબને 'સત્યલોક' ના નિવાસી અને પૂર્ણ જ્ઞાનની છબિ ગણાવ્યા છે. સદ્‌ગુરુની કૃપા જ માણસના મનની સફાઈ કરે છે, તેને જન્મ-મરણના ફેરામાંથી મુક્ત કરે છે અને પોતાના સાચા આત્મસ્વરૂપની ઓળખ કરાવે છે (કડી ૧૩૬, ૧૪૦).

મુખ્ય આધ્યાત્મિક બોધપાઠ

by AI

આધ્યાત્મિક સંદર્ભમાં, આ સમગ્ર ૧૪૦ કડીઓની રચના ઉત્ક્રાંતિ પામતા આત્મા માટે એક ઊંડો માર્ગદર્શક ગ્રંથ છે. તે સાધકના ધ્યાનને બાહ્ય કર્મકાંડો અને શુષ્ક બૌદ્ધિકતાથી હટાવીને, આંતરિક અનુભૂતિ તરફ દોરે છે.

આ રચનામાંથી સાધકે પોતાના જીવનમાં ઉતારવા જેવા મુખ્ય આધ્યાત્મિક બોધપાઠ (Takeaways) નીચે મુજબ છે:

૧. પુસ્તકીય જ્ઞાન (*પોથી*) થી આંતરિક અનુભૂતિ (*અનુભૂતિ*) તરફ પ્રયાણ

પંડિત સર્વાજીત સાથેનો પ્રસંગ (જળના પાત્રમાં સોય મૂકવી) એ એક અત્યંત મહત્વનો આધ્યાત્મિક પાઠ છે. તે શીખવે છે કે માત્ર શાસ્ત્રો ગોખવાથી કે બૌદ્ધિક વાદ-વિવાદો જીતવાથી આધ્યાત્મિક જાગૃતિ આવતી નથી. પુસ્તકીય જ્ઞાન ઘણીવાર અહંકારને વધારે છે, જ્યારે **સાચું જ્ઞાન એ આંતરિક અનુભૂતિ (*અનુભૂતિ*) છે** જે કોઈપણ અવાજ વિના આપમેળે અંદર સમાઈ જાય છે અને અહંકારને ઓગાળી નાખે છે. જ્યાં સુધી તમારું જ્ઞાન ઈશ્વરના સીધા, વ્યક્તિગત અનુભવમાં ન બદલાય ત્યાં સુધી તમારી આધ્યાત્મિક યાત્રા અધૂરી છે.

૨. આધ્યાત્મિક અહંકાર (*સિદ્ધિ-અહંકાર*) થી સાવધ રહો

યોગી ગોરખનાથ સાથેનો દિવ્ય શાસ્ત્રાર્થ સાધના માર્ગ પર આવતા એક બહુ મોટા ભયસ્થાન તરફ ઈશારો કરે છે: પોતાની આધ્યાત્મિક પ્રગતિ કે સિદ્ધિઓ પર અહંકાર થવો. કબીર સાહેબ દર્શાવે છે કે બધી ચમત્કારિક શક્તિઓ અસ્થાયી અને નાશવંત છે. સાચી આધ્યાત્મિક પરિપક્વતા હવામાં ઉડવામાં કે બીજાને નીચા બતાવવામાં નથી; તે સંપૂર્ણ નમ્રતા, અહંકારશૂન્યતા અને **શૂન્ય બનવાની તૈયારી** માં છે (જેમ કબીર સાહેબ પોતે ગંગાના જળસ્વરૂપમાં ઓગળી ગયા હતા).

૩. ઈશ્વરની સર્વવ્યાપકતાનો સ્વીકાર

મક્કામાં પવિત્ર કાબાના ફરવાના ચમત્કાર દ્વારા, આ નવલકથા એ ભ્રમને તોડી નાખે છે કે ઈશ્વર કોઈ ચોક્કસ ભૌગોલિક સ્થળો, દિશાઓ કે પવિત્ર માળખાઓ પૂરતો મર્યાદિત છે. આધ્યાત્મિક રીતે, તે સાધકને એ સમજવાની પ્રેરણા આપે છે કે **પરમાત્મા સર્વવ્યાપી અને કણ-કણમાં વ્યાપ્ત છે**. ઈશ્વરને કોઈ એક ખૂણામાં બાંધી શકાતો નથી; તેના બદલે, સમગ્ર સૃષ્ટિ તેનામાં સમાયેલી છે અને તે દરેક જીવના અંતરમાં બિરાજે છે.

૪. પરમ સમભાવ (Radical Equanimity) કેળવવો

આ ભજન વારંવાર ભારપૂર્વક કહે છે કે સૃષ્ટિના સર્જનહારની નજરમાં તમામ આત્માઓ સંપૂર્ણપણે સમાન છે. આનો આધ્યાત્મિક બોધ એ છે કે સાધકે પોતાના અંદર રહેલા તમામ પૂર્વગ્રહો—પછી તે જ્ઞાતિ, વર્ણ, પદ કે ધર્મના આધારે હોય—તેનો સંપૂર્ણ નાશ કરવો જોઈએ. આધ્યાત્મિક માર્ગ પર આગળ વધવા માટે માણસે 'સમભાવ' કેળવવો જ પડે, જેનાથી તે રાજા, રંક, પંડિત કે વણકર બધાને દિવ્ય પ્રેમની એક જ દ્રષ્ટિથી જોઈ શકે.

૫. અંધશ્રદ્ધા અને ભયની શૃંખલાઓમાંથી મુક્તિ

પોતાનું શરીર છોડવા માટે જાણીજોઈને મગહરની પસંદગી કરીને (અને ત્યાં મરવાથી ગધેડો બનવાની અંધશ્રદ્ધાને પડકારીને), કબીર સાહેબ શીખવે છે કે **મોક્ષ તમારા આંતરિક ભાવ, ભક્તિ અને કર્મોથી નક્કી થાય છે**, કોઈ બાહ્ય ધાર્મિક ચેકલિસ્ટ કે ભૌગોલિક સ્થાનથી નહીં. સાચો આધ્યાત્મિક માર્ગ સાધકને ભય, ધાર્મિક ધમકીઓ અને અંધશ્રદ્ધાઓની માનસિક બેડીઓમાંથી મુક્ત કરે છે.

૬. ઈશ્વરને સંપૂર્ણ શરણાગતિ (*શરણાગતિ*)

આ જીવન ગાથાનો અંતિમ અને સર્વોચ્ચ ચમત્કાર—જ્યાં કબીર સાહેબનું શરીર અદૃશ્ય થઈ જાય છે અને માત્ર ફૂલોનો ઢગલો બાકી રહે છે—તે સંપૂર્ણ આધ્યાત્મિક પરિવર્તનનું સૌથી મોટું પ્રતીક છે. તે શીખવે છે કે જ્યારે કોઈ આત્મા પરમાત્માને સંપૂર્ણપણે સમર્પિત થઈ જાય છે, ત્યારે તેની ભૌતિક અને જડ સીમાઓ સંપૂર્ણપણે ઓગળી જાય છે. પછી તમે માત્ર હિન્દુ કે મુસ્લિમ જેવી

સાંપ્રદાયિક વ્યાખ્યાઓમાં કેદ થયેલું એક 'શરીર' નથી રહેતા, પરંતુ સમગ્ર બ્રહ્માંડ માટે શુદ્ધ, સુગંધિત માનવતાનું એક સુંદર અર્પણ બની જાઓ છો.

દૈનિક જીવનમાં ઉતારવા જેવો સારાંશ

by AI

જો આ સમગ્ર આધ્યાત્મિક મહાકાવ્યને દૈનિક જીવનના એક નિયમમાં વણવું હોય, તો તે આ છે:

પ્રેમ અને નમ્રતા દ્વારા તમારા અંતરના મન રૂપી અરીસાને સાફ કરો, કોઈપણ ભેદભાવ વિના દરેક જીવની સેવા કરો, અને પરમાત્માને બહારના દંભી ધર્મચિહ્નોમાં શોધવાને બદલે પોતાના આત્માની અંદર શોધો.

A Comprehensive Overview and Thematic Summary

by AI

This grand 140-verse composition is a hagiographical and spiritual chronicle (*Jeevan Gaatha*) detailing the divine manifestation, miraculous deeds, and core philosophy of the revolutionary saint-poet, **Sant Kabir**.

Structured as a chronological journey, it transitions from his mysterious birth to his societal reforms, encounters with historical figures, and his miraculous departure from the material world. Below is a comprehensive overview and thematic summary of the entire work.

Part 1: Chronological Overview of the Narrative

1. Divine Manifestation & Naming (Verses 1–10)

The composition opens with deep reverence to the Sadguru and quickly addresses the mystery of Kabir's birth. Rather than a conventional birth, He manifests as a radiant baby floating on a lotus leaf in the Lahartara lake (Varanasi), where a childless weaver couple, Neeru and Nima, rescue Him. During His naming ceremony, the Hindu Pandit and Muslim Qazi are shocked to find the exact same word appearing repeatedly in their holy texts. The infant miraculously speaks up to declare His own name: *"I am Kabir."*

2. Acceptance of Guru Ramanand (Verses 11–13)

The narrative highlights Kabir's radical pursuit of spiritual initiation (*Deeksha*). He claims the orthodox saint, Swami Ramanand, as his Guru. When Ramanand expresses bewilderment because he has no memory of initiating a weaver's boy, Kabir triggers a memory of a meeting on the river bank (*Ghat*) and manifests both his child and adult forms simultaneously, proving a divine, timeless connection that leaves the master convinced and the public spellbound.

3. Royal Encounters & Defying Tyrany (Verses 14–40)

- **Emperor Sikandar Lodi (Verses 14–16, 20–22):** The composition introduces Emperor Sikandar Lodi, who suffers from an incurable physical burning sensation. Kabir cures him with a single touch, leading the King to accept his spiritual teachings. Later, by the Ganges, Kabir rescues a floating corpse, bringing a child back to life, who becomes his disciple and son, Kamal.

- **The Wrath of Pir Sheikh Taqi (Verses 17–19):** Jealous of Kabir's influence over the Emperor, the court cleric releases a mad elephant to trample the saint. Kabir tames the situation by manifesting two spiritual lions, forcing the elephant to retreat.
- **The Magic at Balkh (Verses 29–34):** Kabir travels to Balkh to confront a Sultan who has jailed holy men for failing to show him a physical vision of Allah. Kabir manifests inside the jail, makes the heavy grinding stones turn automatically, and forces the Sultan to apologize and free the saints.
- **The Kaaba Miracle in Mecca (Verses 35–40):** Kabir travels to Mecca, where an angry Qazi rebukes him for sleeping with his feet pointed at the holy Kaaba. Kabir asks the Qazi to move his feet to any direction where God does not reside. As the Qazi drags his feet, the Kaaba shifts miraculously across the horizon, proving God's omnipresence.

4. The Binding of the Ocean at Puri (Verses 24–26)

Traveling to Odisha, Kabir meets King Indradyumna, whose attempts to build the Jagannath Temple in Puri are repeatedly thwarted by fierce ocean waves. Kabir sits by the shore and tames the ocean with his divine gaze, establishing the safety of the temple that stands to this day.

5. Exposing Orthodox Pride & Intellectual Arrogance (Verses 41–93)

- **The Feasting Buffalo (Verses 41–50):** Rigid monastery heads object to sitting with Kabir for a feast, setting a rule that only those who can flawlessly recite the Vedas may join. Kabir touches a common buffalo, causing the animal to immediately chant the holy scriptures, shattering the priests' pride.
- **The Ganges Ritual (Verses 51–56):** Kabir mocks a Pandit offering water to his ancestors by splashing water towards the shore, claiming he is watering his dry garden miles away. When the crowd calls him mad, he exposes the hypocrisy of trying to reach unseen ancestors with material water.
- **The Battle of Powers with Yogi Gorakhnath (Verses 57–68):** The proud Yogi Gorakhnath challenges Kabir to a mystical duel. Gorakhnath floats on a trident; Kabir floats higher on a single piece of thread. Gorakhnath turns into a fish in the Ganges; Kabir dissolves and becomes the river water itself. Humbled, Gorakhnath offers Kabir a legendary 1008-bead Rudraksha rosary, which remains in Kashi today.
- **The Needle and the Water Vessel (Verses 69–84):** The arrogant scholar Sarvajeet sends Kabir a vessel full to the brim with water to show his knowledge is

"completely full." Kabir silently drops a sewing needle into the vessel without spilling a drop, symbolizing that true realization (*Anubhooti*) fits perfectly inside existing book-knowledge without displacing it. Sarvajeet surrenders and is renamed 'Shruti Gopal'.

- **The Legend of Kabirvad (Verses 85–93):** The brothers Tatvaji and Jivaji vow to find a true saint who can revive a dead, dry branch. Sages fail, but when the branch is watered with the water used to wash Kabir's feet (*Charanamrit*), it blossoms into a massive banyan tree—the historical *Kabirvad* site on the Narmada river.

6. The Awakening of Dharamdas (Verses 94–116)

Dharamdasji, a highly ritualistic Vaishnava, accidentally burns a line of ants while cooking. Grief-stricken, he meets Kabir, who instantly calls him out for trying to pass on his "sin-defiled" food. Kabir revives the ants, prompting Dharamdas to become his prime disciple. Their profound master-disciple dialogues are written down to form the celebrated text **"Brahma Nirupana"**, adding to Kabir's foundational works like the *Bijak*, *Shabdavali*, *Ramaini*, and the *Anurag Sagar*.

7. The Final Miracle at Maghar (Verses 117–140)

In his old age, Kabir defies the orthodox dogma that dying in Kashi guarantees heaven while dying in Maghar turns a soul into a donkey. To break this superstition, Kabir deliberately migrates to Maghar. Upon his passing, his Hindu and Muslim disciples engage in a fierce argument over cremation versus burial. A voice from heaven commands them to lift the shroud. When they do, his physical body has vanished; in its place lies a beautiful heap of fresh flowers, leaving the two communities to share his legacy in peace.

Part 2: Key Thematic Summary

This 140-verse text is not just a biography; it is a profound philosophical discourse packed with several recurring spiritual themes:

- **Universal Brotherhood and Social Equality:** A primary theme running through almost every verse is the absolute rejection of the caste system (*Jaat-Paat*), untouchability, and social hierarchies. Kabir continuously stresses that *"there is no division in the court of God"* (Verse 107) and that all humans are made of the same divine essence.
- **The Synthesis of Faiths (Ram-Rahim Unity):** Kabir acts as a bridge between conflicting religions. He explicitly preaches to Emperor Lodi and his followers that Ram, Rahim, and Karim are merely different names for the same single Supreme

Father (Verse 16). His final departure leaving flowers effectively forces both Hindus and Muslims to realize the futility of religious division.

- **Intellectual Learning vs. Direct Inner Perception (*Anubhooti*):** Through the stories of Sarvajeet and the Vedic priests, the composition highlights that *bookish knowledge (Potthi) is incomplete and useless without humility and direct, inner experiential realization (Anubhooti)*.
- **The Transience of Mystical Powers (*Siddhis*):** Through his interactions with Yogi Gorakhnath, Kabir teaches that supernatural powers are temporary and perishable (*Naashvant*). True spirituality does not lie in performing miracles for fame, but in total ego-dissolution and humility.
- **Demolishing Blind Faith and Superstition:** Whether it is challenging the geographical monopoly of salvation (Kashi vs. Maghar), mocking hollow ancestral rituals, or criticizing empty symbols like the *tilak* or circumcision, Kabir is painted as a fearless reformer cleansing society's inner vision.
- **The Master-Disciple Relationship (*Guru-Shishya Samvaad*):** The composition frames the Guru not merely as a human teacher, but as the spark that connects the individual soul (*Atma*) to its source. True surrender to a capable Master (*Samarth Sadguru*) is shown as the ultimate key to breaking the cycle of rebirth.

The Core Spiritual Takeaways

by AI

In a spiritual context, this entire 140-verse composition serves as a profound guidebook for the evolving soul. It shifts the seeker's focus away from dry intellectualism and outer rituals, redirecting it toward inner realization.

Here are the core spiritual takeaways one must absorb from this composition:

1. Shift from Book-Knowledge (*Potthi*) to Direct Experience (*Anubhooti*)

The encounter with the scholar Sarvajeet (the needle in the water vessel) is a pivotal spiritual lesson. It teaches that memorizing scriptures and winning intellectual debates do not equal spiritual enlightenment. Bookish knowledge expands the ego, whereas **true wisdom is an inner realization (*Anubhooti*)** that fits silently within you and dissolves the ego. Your spiritual journey is incomplete until your knowledge transitions into direct, personal experience of the Divine.

2. Guard Against Spiritual Pride (*Siddhi-Ahankaar*)

The mystical duel with Yogi Gorakhnath underscores a major trap on the ascetic path: pride over spiritual progress or mystical powers (*Siddhis*). Kabir demonstrates that supernatural abilities are temporary and perishable (*Naashvant*). True spiritual maturity is not about floating in the air or outdoing others; it is found in absolute humility, self-effacement, and **the willingness to become nothing** (symbolized by Kabir dissolving into the river water).

3. Realize the Omnipresence of God

Through the miracle of the moving Kaaba in Mecca, the text shatters the illusion that God is confined to specific geographical locations, directions, or holy structures. Spiritually, it commands the seeker to realize that the Divine is **omnipresent and all-pervading**. God cannot be boxed into a single corner; rather, the entire creation rests within Him, and He resides within every living being.

4. Practice Radical Social Equanimity (*Samabhav*)

The composition repeatedly emphasizes that in the eyes of the Creator, all souls are perfectly equal. The spiritual takeaway here is the total elimination of inner prejudices—whether based on caste, race, status, or religion. To progress spiritually, one must develop *Samabhav* (equanimity), viewing a king, a pauper, a priest, and a weaver with the exact same lens of divine love.

5. Dismantle Blind Beliefs and Fear

By consciously choosing to leave his body in Maghar (defying the superstition of being reborn as a donkey), Kabir teaches that **salvation is determined by your inner devotion**

(*Bhakti*) and actions (*Karma*), not by external checklist rituals or geographical location. A true spiritual path frees you from the psychological chains of fear, dogmatic threats, and blind superstitions.

6. Practice Total Surrender to the Divine (*Sharanagati*)

The ultimate climax—where Kabir's body vanishes to leave behind only flowers—is the highest metaphor for total spiritual transformation. It teaches that when a soul completely surrenders to the Divine, its rigid, material boundaries dissolve entirely. You cease to be a "body" trapped in worldly definitions (Hindu or Muslim) and instead become a beautiful offering of pure, fragrant humanity to the universe.

Summary for Daily Practice

by AI

If you were to boil this entire epic down into a single daily practice, it is this:

Cleanse the mirror of your inner mind (*Mann*) through love and humility, serve all living beings without discrimination, and seek the Divine within your own soul rather than in outer dogmas.